

ДІЛОВИЙ BUSINESS ВІСНИК HERALD

ІНФОРМАЦІЙНО-РЕКЛАМНИЙ БЮЛЕТЕНЬ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВОЇ ПАЛАТИ

88015 м. Ужгород, вул. Грушевського, 62
Тел.: (0312) 66-94-50, 66-94-55
Тел./факс: (0312) 66-94-60, 66-94-74
Ел. пошта: tpp@tpp.uzhgorod.ua
<http://www.tpp.uzhgorod.ua>
<https://www.facebook.com/tpp.uzhgorod.ua>

2014 № 1-3 (213-215)

Інформаційно-рекламний бюлетень
Закарпатської торгово-
промислової палати
«ДІЛОВИЙ ВІСНИК»
(«BUSINESS HERALD»)
№ 1-3 (213-215) 2014 р.

Свідоцтво про реєстрацію
Закарпатського обласного
комітету в справах
преси та інформації:
серія 3т, № 118
від 17 червня 1997 р.

Засновник – Закарпатська
торгово-промислова палата
Президент
Отто КОВЧАР

Наша адреса:
Україна, 88015 м. Ужгород,
вул. Грушевського, 62
Тел.: (0312) 669450
Тел./факс: (0312) 669460
Ел. пошта: tpp@tpp.uzhgorod.ua
Веб-сайт: <http://www.tpp.uzhgorod.ua>

Інформаційно-рекламний бюлетень
надсилається підприємствам,
організаціям, установам, приватним
підприємцям – членам ЗТПП;
державним органам влади;
держадміністраціям;
місцевим радам; ТПП України;
регіональним ТПП України;
ТПП зарубіжних країн;
посольствам України за кордоном;
іноземним посольствам
та їх торговим відділам,
торгово-економічним місіям
іноземних держав,
акредитованим в Україні

Відповідальний за випуск
Юрій ЯКУБЕЦЬ
Літредактор
Ольга ЯКУБЕЦЬ

З питань співпраці і розміщення
рекламно-інформаційних матеріалів
звертатись за тел. (0312) 669466
Ел. пошта: info_tpp@tpp.uzhgorod.ua

Точки зору авторів публікацій
і редакції можуть не збігатися.
За достовірність наведених фактів,
цитат, власних назв та інших
відомостей відповідальність несуть
автори публікацій, рекламної
інформації – рекламодавці.
Редакція залишає за собою право
редагувати надані матеріали.
При передруці посилання
на інформаційно-рекламний
бюлетень Закарпатської ТПП
«Діловий вісник» обов'язкове

Номер підготовлено
8.04.2014 р.

У Києві відбулося розширене засідання
Ради Торгово-промислової палати України . . . 3-4

Огляд діяльності Закарпатської
торгово-промислової палати у 2013 році . . . 5-9

Закарпаття – 2013:
економіка, торгівля, інвестиції . . . 10-12

"Міжнародні контактні дні":
бізнес-зустрічі аграріїв, харчовиків, переробників
та представників лісопромислової галузі . . . 13-15

Європейські дипломати висловили підтримку
Україні на шляху до євроінтеграції . . . 16

Чехія і надалі всіляко підтримуватиме
Україну . . . 17

Програму співпраці українського Закарпаття
з чеською Височиною розглянула
обласна рада . . . 17-18

Український євровектор підтримується групою
дружби у словацькому парламенті . . . 18

Угорщина вітає демократичні перетворення
в Україні та підтримує її євроінтеграційні
прагнення . . . 19

Закарпатці активізують взаємодію
з угорськими партнерами . . . 19

Закарпаття співпрацює з Угорщиною
в рамках програми "Східне партнерство" . . . 20

Нові моделі автомобілів "Škoda"
складатимуть на Закарпатті . . . 21

Установче засідання Комітету підприємців –
виробників автомобілебудівної галузі . . . 21

Законодавчо-нормативні нововведення . . . 22-25

Громадськість Ужгорода вшанувала пам'ять
Великого Кобзаря . . . 26-27

Під час загальнопалативського зібрання, що проходило в ТПП України 18 березня, члени Ради ТППУ розглянули звіт про роботу Президії ТППУ за 2013 рік та планові завдання і показники на рік поточний.

У заході брали участь міністр економічного розвитку і торгівлі Павло Шеремета та народний депутат, заступник голови комітету Верховної Ради з питань економічної політики Ксенія Ляпіна.

Закарпатську торгово-промислову палату представляв президент ЗТПП Отто Ковчар.

У Києві відбулося розширене засідання Ради Торгово-промислової палати України

На перспективних напрямках діяльності національної та регіональних палат увагу присутніх акцентував президент ТПП України Геннадій Чижиков. Виклики, що ми покликані спільно долати, мають складний і багатосторонній характер, наголосив він. На часі головні питання: які конкретні дії необхідні для швидкого й ефективного зростання українського експорту і як Палата може сприяти вітчизняному бізнесу в активізації цього процесу.

Президент ТПП України зазначив, що й національна, й регіональні палати сьогодні мають наполегливо працювати за двома основними напрямками – створення сприятливого бізнес-середовища для розвитку підприємництва та сприяння активізації діяльності господарюючих суб'єктів на зарубіжних ринках, зокрема шляхом інформаційного забезпечення та пошуку партнерів для співпраці.

За словами Геннадія Чижикова, важливим чинником розвитку зовнішньоекономічної діяльності стає визначений чіткий курс України на європейську інтеграцію, що надалі створюватиме сприятливі умови для експорту на ринок Євросоюзу. Наразі малий і середній бізнес потребує інформацію щодо наявних технічних регламентів і стандартів продукції, яка планується для експорту до країн ЄС, а також умов роботи на їх ринках. Із метою забезпечення вітчизняних виробників необхідною інформацією в системі ТПП України ефективно працює центр "Мережа європейських підприємств", інтегрований у міжнародну систему сприяння бізнесу. Практичним інструментом супроводу діяльності підприємств-експортерів стала інтернет-платформа "Export UA". Невдовзі в Палаті планується створити й окремий підрозділ з питань європейської інтеграції.

У національної та регіональних палат є всі можливості для реального сприяння бізнесу в провадженні діяльності на зарубіжних ринках, вважає Геннадій Чижиков. ТПП України – член Міжнародної торгової палати та Асоціації європейських торгово-промислових палат. Із партнерськими організаціями з 90 країн укладено угоди про співробітництво, з палатами із 25 країн створено спільні дорадчі органи – ділові

ради. Представники ТПП України входять до складу близько 70 міждержавних комісій і робочих груп з питань торговельно-економічного співробітництва.

Успішно розвивається і навчальна діяльність з метою здобуття представниками українського бізнесу навичок роботи за міжнародними нормами та стандартами. В системі ТПП України реалізуються спеціальні програми, організуються семінари й тренінги. Прикладом співпраці з європейськими партнерами в цьому напрямі можна назвати спільні проекти "East Invest" та "Плато Україна".

Учасники засідання також відзначали, що, незважаючи на неймовірні внутрішні та зовнішні виклики й загрози сьогодення, майбутнє України – європейське. І альтернативи цьому насправді немає. Очікуване підписання політичної частини Угоди про асоціацію з Європейським Союзом – хоч і перший, зате важливий крок до повноправного членства України в ЄС. До того ж, передбачуване одностороннє введення торговельних заходів з боку Євросоюзу, зокрема відкриття його ринку для українських товарів, дасть серйозний поштовх для розвитку української економіки. Своєю чергою це сприятиме припливу прямих іноземних інвестицій у перспективні галузі.

Торгово-промислові палати в Україні у змозі достукатися до широкого кола представників бізнесу, наголосила під час виступу народний депутат, заступник голови комітету ВР з питань економічної політики Ксенія Ляпіна. Вони покликані стати своєрідним майданчиком, через який українські підприємці доноситимуть свої проблеми до уряду, справжнім рупором пропозицій бізнесу та засобом контролю за прийнятими рішеннями. Відрадно, що нині ТПП України задіює всі можливі інструменти, спрямовані на розвиток міжнародної співпраці. Фактично на загальнодержавному й регіональному рівнях Палаті немає рівних у питаннях бізнес-дипломатії, тобто взаємодії з іноземними представниками задля сприяння залученню інвестицій в економіку України, зазначила вона.

Народний депутат закликала всіх учасників підприємницької, зовнішньоекономічної, інвестиційної

діяльності активно ініціювати зміни у законодавстві, заявивши, що уряд сьогодні відкритий для конструктивних пропозицій щодо таких змін. Відтак важливі не лише зміни у законах, а й зворотний зв'язок: як ці закони працюють на практиці, втілюються в життя чи ігноруються. Реформи не можна імітувати, їх треба справді запроваджувати, тому від ініціативи та контролю з боку підприємницького загалу багато що залежить. Із огляду на це важливо, аби при ТПП України та регіональних палатах створювалися такі дерегуляційні комітети, які б виступали "голосом бізнесу" не тільки щодо вже існуючих законів, а й ініційованих нових, спрямованих на поліпшення бізнес-клімату в Україні. Те ж стосується і вироблення рівних, чітких і прозорих правил гри для бізнесу.

На думку Ксенії Ляпіної, зараз надзвичайно необхідна реформа акціонерного управління, що має захистити як українського, так і західного інвестора. Разом із тим, уряд спільно з правниками відпрацьовує відповідний законопроект, спрямований на кардинальне реформування правил управління підприємствами в статусі товариства з обмеженою відповідальністю, яких у країні налічується понад 80%. Бізнес-кола теж можуть долучитися до законотворчої діяльності, адже на порядку денному стоїть важливе завдання, яке стосується насамперед захисту приватної власності.

Про роль уряду в активізації діяльності тих бізнесових структур, які створюють нові робочі місця, ішлося у виступі міністра економічного розвитку і торгівлі Павла Шеремета. За його словами, держава щонайменше протягом року не створюватиме робочі місця, а навпаки – буде їх скорочувати. Єдина сфера, де може відбуватися зростання, – підприємництво. Якщо у компанії збільшується попит на товари чи послуги, зростає і кількість зайнятих на виробництві. Наразі існують два шляхи для створення робочих місць – перемога в конкуренції або розподіл бюджету. Уряд намагається зменшити можливості другого варіанту, отже, залишається завдання – перемагати у конкуренції. Конкуренція ж нині – глобальна. Це факт, який вимагає перебудови діяльності уряду й усього бізнесу. Причому і по вертикалі, і по горизонталі суспільства.

Нині країна перебуває зовсім в інших економічних і політичних умовах, наголосив Павло Шеремета. Тому уряд покладає великі надії на Торгово-промислово-палату України та сподівається, що найбільше об'єднання вітчизняного підприємництва стане піонером та локомотивом змін, які потрібні бізнесу і в бізнесі. Насамперед необхідно переорієнтувати підприємства і підприємців – членів Палати на сучасні реалії ведення бізнесу в умовах глобальної конкуренції.

Робота уряду і бізнесу – двосторонній процес. Ми вже продемонстрували світу, що маємо характер і можемо відстоювати свої інтереси, підкреслив міністр та висловив упевненість, що спільними зусиллями зможемо довести і нашу здатність витримати глобальну конкуренцію та досягти успіхів у бізнесі. Крім швидкого залучення інвестиційних ресурсів в Україну, уряд сьогодні має ще два важливі пріоритети. Перший – удосконалення закону про державні закупівлі, тобто очищення його від величезної кількості існуючих винятків з метою досягнення відкритості й прозорості здійснення держзакупівель. Другий – нарощування людського капіталу в Україні, через те, що у XXI столітті торгувати й перемагати можна не тільки чорноземом чи газом, а й інтелектом, якого у нашій державі вдосталь. Водночас слід запобігати "витоку мізків" за кордон. Учених і фахівців треба заохочувати залишатися в Україні, створювати робочі місця та перемагати у глобальній конкуренції.

Торгово-промислова палата України – як виразник інтересів вітчизняного бізнесу – підтримує зусилля керівництва країни щодо збереження її цілісності та незалежності, стабілізації соціально-економічної ситуації у державі. Члени Ради ТПП України прийняли звернення до уряду з конкретними пропозиціями підприємців стосовно поліпшення бізнес-середовища. Національна й регіональні ТПП готові всіляко сприяти державним органам у здійсненні запропонованих першочергових заходів, слугувати надійним "містком" між бізнесом і владою в інтересах розвитку єдиної Української держави.

За інф. департаменту зв'язків із громадськістю
ТПП України.

Огляд діяльності Закарпатської торгово-промислової палати у 2013 році

У відповідності із Законом "Про торгово-промислові палати в Україні" й іншими нормативно-правовими актами, Статутом ЗТПП і рішеннями Президії ЗТПП зусилля колективу Палати у 2013 році спрямовувалися насамперед на широке представлення і захист інтересів підприємництва краю на державному й міжнародному рівнях, надання суб'єктам господарювання всіх форм власності практичної допомоги у вирішенні завдань щодо розвитку підприємницької діяльності, підвищення конкурентоспроможності продукції та просування її на вітчизняний і зарубіжний ринки.

Закарпатська ТПП, яка об'єднує підприємства та організації, що представляють основні сфери економіки краю, тісно співпрацює в межах статутних завдань та законодавчо закріплених повноважень із центральними і місцевими державними та самоврядними органами влади, торгово-економічними підрозділами посольств і консульств України за кордоном та іноземних дипломатичних представництв у нашій державі.

Багаторічна співпраця Палати зі спорідненими зарубіжними організаціями й підприємницькими об'єднаннями, підкріплена понад 50-ма відповідними угодами та протоколами намірів, сприяє розвитку міжнародних взаємин, важливим проявом яких є реалізація спільних програм вдосконалення господарської діяльності суб'єктів малого й середнього бізнесу.

Особливу роль у цьому процесі відіграє Рада торгово-промислових палат Карпатського регіону, яку з квітня 2011-го очолює український представник – віце-президент ТПП України, президент ЗТПП Отто Ковчар. Створена ще в 1993 році за ініціативи Закарпатської ТПП з метою акумулювання запитів і пропозицій підприємницьких структур,

лобіювання їх інтересів у європейських міжнародних інституціях та органах державної влади країн-учасниць, Рада ТПП Карпатського регіону нині не просто активізує палатівську діяльність на міжнародному рівні, а й вагомо впливає на процеси розвитку транскордонного співробітництва України, Словаччини, Угорщини, Румунії, Польщі.

На підставі угоди про співпрацю між регіональними ТПП країн Карпатського регіону впродовж року організовувалися спільні міжнародні ділові заходи з метою розширення географії виробничих і торговельних зв'язків підприємств та організацій, пошуків зв'язків зовнішньоекономічної та інноваційно-інвестиційної діяльності.

Зокрема спільними зусиллями партнерських палат було проведено:

20-22 березня в м. Ніредьгаза (Угорщина) угорсько-українську ділову зустріч суб'єктів малого і середнього підприємництва;

29-30 травня, 28-29 жовтня в м. Мішкольц (Угорщина) міжнародну конференцію та ділову зустріч за участю представників бізнесових кіл Карпатського регіону;

10 жовтня у м. Пряшів (Словаччина) міжнародну конференцію, організовану торгово-промисловими палатами Словаччини, Німеччини, Австрії та України;

16 жовтня у м. Братислава (Словаччина) семінар щодо умов здійснення зовнішньоекономічної та інвестиційної діяльності в Україні;

10-11 грудня в м. Мішкольц (Угорщина) міжнародну конференцію та ділову зустріч "Перспективи розвитку малих і середніх підприємств".

За підтримки угорських колег Закарпатська ТПП організувала також поїздки на виставково-ярмаркові заходи до Угорщини:

29-31 січня – на сільськогосподарську виставку "Агромаш" у м. Будапешт;

10-12 липня – на XVII сільськогосподарську виставку-фестиваль "Бича Кров" у м. Егер;

18-20 серпня – на XXII міжнародну сільськогосподарську виставку "Farmer-Expo" у м. Дебрецен;

1-3 жовтня – на XXVI міжнародну виставку пакувальної техніки "BudaTranspack" у м. Будапешт.

Спільно з ТПП повіту Марамуреш Закарпатська ТПП організувала проведення 27-28 вересня у м. Бая-Маре (Румунія) чергового засідання Ради торгово-промислових палат Карпатського регіону та Комісії з розвитку торгівлі Карпатського Єврорегіону.

Представники Палати протягом 2013 року брали участь у низці міжнародних заходів, що проводилися в Україні та за кордоном, серед яких:

українсько-словацький бізнес-форум, організований Словацьким агентством з інвестицій і розвитку торгівлі – SARIO за сприяння Міністерства економіки і Міністерства закордонних справ та європейських питань Словаччини, Посольства України в Словацькій Республіці, Посольства Словаччини в Україні та Генерального консульства СР в Ужгороді (6 червня, Братислава, Словаччина);

сербсько-український бізнес-форум за участю президентів Сербії та України (7 червня, Белград, Сербія);

семинар "Досвід роботи Федеральної палати економіки Австрії" та австрійсько-український економічний форум "Україна. B2B-платформа", які відбулися за організаційної підтримки Посольства України в Австрії та Федеральної палати економіки Австрії (10-11 червня, Відень, Австрія);

конференція "Зовнішньоекономічна діяльність: нові шляхи партнерства бізнесу і влади", організована Торгово-промисловою палатою України в рамках першої міжнародної бізнес-конференції "ABC: Ukraine&Partners" за сприяння Міністерства економічного розвитку і торгівлі, Міністерства доходів і зборів, Державного експортно-імпортного банку України (13 червня, Київ);

зустріч у ТПП України з головою Всесвітньої федерації палат Міжнародної торгової палати, президентом Словацької ТПП Петером Мігоком (5 вересня, Київ);

бізнес-форум, організований ТПП України в рамках офіційного візиту в Україну президента Чеської Республіки Мілоша Земана (21 жовтня, Київ);

українсько-хорватський бізнес форум у ТПП України (5 листопада, Київ);

VII словацька коопераційна біржа, організована Словацьким агентством з розвитку інвестицій і торгівлі "SARIO" і проведена під патронатом Міністерства економіки Словаччини (20 листопада, Братислава, Словаччина);

бізнес-форум, організований Торгово-промисловою палатою України, Посольством України в Австрії та Федеральною палатою економіки Австрії (21 листопада, Відень, Австрія);

фінальна конференція "Східного альянсу", що реалізовував проект "East Invest", та міжнародний форум "Бізнес без кордонів" (27 листопада, Вільнюс, Литва).

Президент ЗТПП Отто Ковчар 2-3 вересня брав участь у четвертому засіданні Міжурядової українсько-словацької комісії з питань економічного, промислового і науково-технічного співробітництва у м. Братислава, а 16-17 грудня – у третьому засіданні Спільної міжурядової українсько-угорської комісії з питань економічного співробітництва у м. Будапешт.

Закарпатську ТПП не оминали своєю увагою й іноземні дипломати, які перебували з офіційними візитами у нашому краї.

Так, 22 травня в рамках візиту Надзвичайного і Повноважного Посла Фінляндії в Україні Ар'ї Макконен до Закарпаття було організовано зустріч місцевих підприємців із представниками фінських компаній, у тому числі тих, що вже працюють в Україні.

На початку липня у Закарпатській ТПП побувала з візитом парламентська делегація, очолювана головою постійної комісії Сенату Чеської Республіки у справах співвітчизників, які проживають за кордоном, сенатором Томашом Груліхом та супроводжувана Генеральним консулом ЧР у Львові Давідом Павлітою.

Палату відвідав і торговий радник Посольства Австрійської Республіки в Україні Грегор Постль, який у перші дні липня перебував з робочим візитом у Закарпатті.

Під час візиту до області Закарпатську ТПП 1 жовтня відвідала Генеральний консул Румунії у Чернівцях Елеонора Молдован, яку супроводжували заступник президента з торговельних відносин ТПП Румунія-Україна з м. Сучава Михайл Чернишов, генеральний директор Торгово-промислової та сільськогосподарської палати повіту Сату-Маре Даніела Кулік.

Новопризначений Генеральний консул Чеської Республіки у Львові Мірослав Кліма, розпочавши свій перший візит із Закарпаття, 19 листопада також мав зустріч із керівництвом Палати та членами Закарпатського товариства чеської культури, офіс якого розташовано у приміщенні ЗТПП.

Серед організованих ділових заходів в Ужгороді слід відзначити традиційні бізнес-форуми "Міжнародні контактні дні", які проводяться Закарпатською ТПП вже 17 років і викликають дедалі більший інтерес та підтримку з боку вітчизняного й зарубіжного підприємництва. Адже, теми, за якими вони проходять, – актуальні не тільки для нашого регіону.

"МКД" 20-21 лютого. Тема – сільськогосподарська продукція і продукти переробки, сільгосптехніка та обладнання, виробництво продуктів харчування, упаковка та пакувальна техніка. Учасники – 7 іноземних фірм з Угорщини, Словаччини, Хорватії, Австрії та понад 25 українських підприємств з Ки-

ївської, Луганської, Львівської області й різних районів Закарпаття.

"МКД" 20-21 березня. Тема – лісове господарство, лісозаготівля; деревообробка, обладнання і технології; виготовлення меблів, виробів із деревини. Учасники – 13 іноземних фірм (словацьких, угорських, австрійських, естонських, польських), понад 30 українських підприємств, які представляли Київську, Волинську, Івано-Франківську, Хмельницьку, Донецьку та Закарпатську області.

"МКД" 22-23 травня. Тема – металообробка, виготовлення металовиробів; торгівля металопродукцією. Учасники – 24 іноземні фірми (Словаччина, Угорщина, Австрія) та понад 20 українських підприємств з Київської, Львівської, Харківської, Закарпатської областей.

"МКД" 13-14 листопада. Тема – будівельні та оздоблювальні матеріали; проектування і технології будівництва; обладнання сантехнічне, опалювальне, вентиляційне, освітлювальне; предмети інтер'єру; меблі та фурнітура; столярні вироби; будівельна хімія. Учасники – 24 іноземні фірми з Угорщини, Австрії, Румунії та понад 20 українських підприємств (Київська, Івано-Франківська, Харківська, Закарпатська області).

Для забезпечення максимального презентаційного ефекту учасники "Міжнародних контактних днів" мали змогу розмістити ілюстровану рекламу підприємства на сторінках офіційного каталогу. Також наданою організаторами можливістю облаштувати індивідуальну виставкову експозицію під час заходів скористалися загалом близько 70 учасників.

Іноземні компанії, зацікавлені у встановленні зв'язків з виробниками, торговими організаціями нашої та інших областей Західного регіону України, мали змогу за посередництва Закарпатської ТПП проводити в Ужгороді презентації своїх товарів і послуг. Упродовж року в Палаті продовжувала пра-

цювати і постійно діюча виставка продукції закарпатських підприємств.

Підтримуючи партнерські взаємини з державними і комерційними структурами в Україні та за кордоном, колектив Закарпатської ТПП, дотримується принципів відкритості, динамізму й компетентності. Палата оперативно реагує на запити і пропозиції українських та іноземних компаній, поєднуючи представницькі функції з наданням широкого спектра професійних послуг. Серед них – консультації з питань комерційної діяльності в Україні й за кордоном, здійснення міжнародних маркетингових досліджень, сприяння українським та іноземним компаніям у пошуку бізнес-партнерів, юридично-правове забезпечення господарської, в тому числі зовнішньоекономічної та інноваційно-інвестиційної діяльності.

Упродовж 2013 року спеціалісти Закарпатської ТПП, згідно з посадовими інструкціями, проводили експертизи вітчизняних та імпортованих товарів. Загалом за рік проведено 4059 експертиз, у т.ч. товарознавчих – 199, експертиз, пов'язаних із операціями з давальницькою сировиною – 2231, експертиз походження товарів – 1525, інших видів експертиз – 104.

Палата також отримувала замовлення на засвідчення сертифікатів походження українських товарів. Усього було видано 7903 сертифікати, у тому числі за формою "А" – 4462. Кількість висновків про походження товарів склала 1525 одиниць, запитів про верифікацію – 3.

Закарпатську ТПП внесено до Державного реєстру оцінювачів, а виданий Фондом державного майна України сертифікат суб'єкта оціночної діяльності, дає їй повноваження на проведення робіт із оціночної діяльності відповідно до Закону України "Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну

діяльність в Україні". У свою чергу, ліцензія Державного комітету із земельних ресурсів надає Палаті право на проведення землеоціночних робіт.

Торік спеціалістами палати виконано 245 заявок з оцінки майна, в тому числі: нерухомості – 130, дорожньо-транспортних засобів – 27, обладнання – 45, товарів – 29, збитків – 8, інших – 6.

Із 1997 року Закарпатська ТПП на основі двосторонньої угоди – єдиний уповноважений представник Асоціації товарної нумерації України "ЄАН Україна" (з 2007 року – "GS1 Україна"). За заявками підприємств та організацій області регіональним центром "GS1 Україна" торік укладено 12 договорів, оформлено 319 заявок на одержання свідоцтв на штрих-коди.

Суб'єктам господарювання надавалися також консультації стосовно порядку присвоєння ідентифікаційних номерів "EAN/UCC" товарам, що виробляються та реалізуються в Україні; впровадження міжнародних стандартів штрихового кодування у виробництві, постачанні й торгівлі; використання всесвітнього електронного реєстру учасників системи "GS1" – "GEPi", Національного каталогу товарів змінної кількості та Депозитарію (національного електронного каталогу товарів).

Затребуваними залишаються і послуги з письмового перекладу з іноземних мов та іноземними мовами. За рік перекладачами Закарпатської ТПП виконано 5052 замовлення, з яких для підприємств та організацій – 385, у т.ч. для членів Палати – 57 замовлень.

Із виконаних перекладацьких робіт понад 15% припадає на переклад з іноземних мов українською та близько 85% – з української іноземними мовами. Серед інших помітно домінують угорська, англійська, німецька, чеська мови.

Останніми роками популярності серед ділової спільноти набули семінари з актуаль-

них питань митного, податкового, страхового, банківського законодавства, що Закарпатська ТПП разом із відповідними державними службами й установами проводить з метою інформаційно-консультаційної підтримки суб'єктів господарювання. Протягом року відбулися семінари в Ужгороді та Мукачеві, в яких загалом взяли участь понад 200 фахівців закарпатських підприємств. Також продовжується практика проведення навчальних курсів з питань здійснення державних закупівель в Україні.

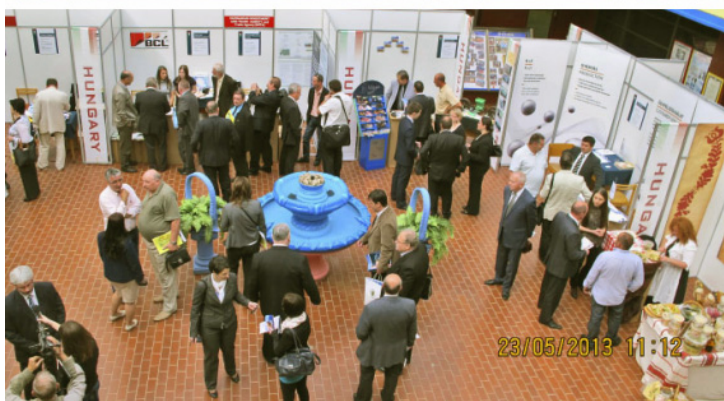
Зважаючи на те, що розвиток діяльності Закарпатської ТПП безпосередньо пов'язаний з економічним благополуччям суб'єктів господарювання, колектив Палати постійно працює над розширенням спектру послуг, які надаються підприємствам – членам ЗТПП на пільгових умовах. Належна увага приділяється і створенню кадрового резерву – експертів, оцінювачів, перекладачів та інших спеціалістів з різних напрямів діяльності. Для більш ефективного забезпечення підприємців палатівськими послугами безпо-

середньо в районах успішно функціонують Мукачівське та Хустське відділення ЗТПП.

Стратегічною метою діяльності Закарпатської ТПП, відповідно до "Концепції перспективного розвитку діяльності ТПП України", і надалі залишається підвищення ролі й значення системи торгово-промислових палат у вирішенні проблем, що перешкоджають розвитку підприємництва, представлення інтересів суб'єктів господарювання краю на всіх рівнях, створення сприятливих умов для підприємницької, діяльності, у першу чергу – членів ЗТПП.

Палата й надалі використовуватиме наявні можливості й потенціал для подальшого розвитку взаємовигідного співробітництва вітчизняних та іноземних підприємців, пошуку потенційних партнерів й інвесторів, надаватиме зовнішньоекономічні та правові консультації, здійснюватиме довідково-інформаційне забезпечення, впроваджуватиме перспективні види професійних послуг.

Отто Ковчар,
президент Закарпатської ТПП.

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК

Основні показники роботи господарського комплексу Закарпаття у минулому році загалом свідчать про часткове покращення економічного та соціального розвитку області.

Водночас обсяги випуску промислової продукції скоротилися у порівнянні з 2012 р. на 4,1% (по Україні спад на 4,7%). У добувній промисловості і розробленні кар'єрів спостерігалось зростання на 8,9%, скорочення виробництва на 4,4% допущено у переробній промисловості області, на 2,1% – на підприємствах із постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря.

Високі темпи приросту випуску продукції досягнуто у таких галузях переробної промисловості, як виробництво хімічних речовин і хімічної продукції (у 1,5 разу), металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім виробництва машин та устаткування (на 48,4%).

Загальний обсяг реалізованої продукції у відпускних цінах підприємств за січень-листопад 2013 р. становив 8406,5 млн. грн. проти 7884,1 млн. грн. за відповідний період попереднього року, тобто збільшився на 522,4 млн. грн.

У структурі реалізованої промислової продукції за видами діяльності найбільшу питому вагу (82,8%) займає продукція переробної промисловості, в т.ч. підприємств машинобудування – 48,8%; 15,7% – постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря; 1,0% й 0,5% припадає на добувну промисловість, розроблення кар'єрів та забір, очищення, постачання води відповідно.

Індекс обсягів сільськогосподарського виробництва у всіх категоріях господарств становив за минулий рік 102,5%, у т.ч. на сільськогосподарських підприємствах – 96,4%, в господарствах населення – 102,8%.

За 2013 р. у галузі тваринництва вироблено 86,5 тис. тонн м'яса в живій вазі, 410,4 тис. тонн молока та 336,6 млн. штук яєць, що в порівнянні з попереднім роком більше на 0,2%, 2,3% та 1,2% відповідно. Збільшилось поголів'я великої рогатої худоби на 0,5%, свиней – на 1,5%, овець і кіз – на 0,9% та птиці – на 0,1%.

У розвиток економіки області за січень-вересень 2013 р. спрямовано 1643,1 млн. грн. капітальних інвестицій, їх обсяг скоротився проти відповідного періоду 2012-го на 16,0%. У загальному обсязі інвестицій 98,9%

становили інвестиції в матеріальні активи. В структурі капітальних інвестицій у матеріальні активи частка інвестицій у житлові будівлі склала 46,5%, у нежитлові – 13,2%, інженерні споруди – 10,0%. Основним джерелом фінансування були кошти населення на індивідуальне житлове будівництво, на які припадає 40,5% усіх вкладень, власні кошти підприємств та організацій (33,2%), кредити банків та інші позики (10,2%), інші джерела фінансування (8,7%).

За 2013 р. індекс будівельної продукції зменшився до попереднього року на 13,3%. Підприємствами й організаціями області виконано будівельних робіт на суму 352,3 млн. грн. проти 379,5 млн. грн. за підсумками 2012 р. За січень-вересень 2013-го введено в експлуатацію 264,2 тис. кв. м загальної площі житла, що на 6,6% більше як за відповідний період попереднього року.

Транспортними організаціями області за рік перевезено 4,9 млн. тонн вантажів, що більше на 10,6%, та 51,9 млн. пасажирів, що на 3,8% менше, у порівнянні з 2012 р. При цьому обсяг вантажообороту становив 6763,6 млн. тонно-кілометрів, пасажирообороту – 1319,9 млн. пасажиро-кілометрів, що у відсотковому відношенні більше на 12,4% та менше на 8,5% відповідно.

Доходи від надання послуг зв'язку за січень-листопад 2013 р. склали 631,9 млн. грн., із яких оплачено населенням 454,8 млн. грн. або 72,0%.

За січень-листопад 2013 р. обсяг послуг, реалізованих споживачам підприємствами сфери послуг, становив 2125,2 млн. грн. із загального обсягу реалізовано послуг населенню на 512,3 млн. грн. або 24,1%.

За розрахунковими даними, обсяг обороту роздрібною торгівлю, що включає продаж товарів на ринках та підприємствами-фізичними особами, за рік збільшився на 9,3% і склав 17394,5 млн. грн. Товарообіг підприємств роздрібною торгівлю та ресторанного господарства становив 8040,5 млн. грн., що перевищує показники 2012 р. на 4,2%.

Індекс споживчих цін (інфляції) по області у грудні 2013-го у порівнянні з попереднім місяцем становив 100,2%, а за січень-грудень до аналогічного періоду 2012-го – 99,7%.

Фінансовий результат суб'єктів господарювання від звичайної діяльності до оподаткування за січень-вересень 2013 р. склав 158,6 млн. грн. прибутків проти 114,9 млн. грн. за відповідний період минулого року. Прибутковими підприємствами отримано 473,1 млн. грн. прибутку. Питома вага збиткових підприємств – 34,0% (показник 2012 р. – 38,3%). Обсяг допущених збитків збільшився проти минулорічного періоду на 68,6% і становить 314,5 млн. грн.

За 2013 р. на території області мобілізовано податків і зборів (обов'язкових платежів та митних надходжень) до державного і місцевих бюджетів без відшкодування податку на додану вартість, включаючи власні надходження бюджетних установ, у сумі 4236,0 млн. грн., що становить 106,1% до показників 2012-го.

Надходження власних коштів до бюджету Пенсійного фонду (без врахування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування) упродовж 2013 р. знизилась у порівнянні з попереднім роком на 11,2% і склали 20,1 млн. грн. Рівень виконання річного завдання по надходженнях становив 106,5%.

Номінальна середньомісячна зарплата штатного працівника, зайнятого в галузях економіки регіону, за грудень 2013 р. склала 2906 грн., що на 7,8% більше ніж відповідного місяця попереднього року. Заробітна плата по області перевищила рівень законодавчо встановленого розміру мінімальної зарплати для працездатних осіб (1218 грн.) у 2,4 рази.

На обліку в державній службі зайнятості Станом на 1 січня 2014 р. перебувало 8719 безробітних, що на 36,5% менше, ніж на відповідну дату минулого року. За січень-грудень 2013 р. працевлаштовано 22239 осіб, з них 52,4% мали статус безробітних. За рік створено 21800 нових робочих місць, що становить 117,5% річного завдання за Програмою зайнятості населення Закарпатської області.

ЗОВНІШНЯ ТОРГІВЛЯ

У 2013 році обсяги зовнішньої торгівлі товарами склали 3 млрд. 362,4 млн. дол. США і були менші за обсяги 2012-го на 0,9%. Частка області в загальному обсязі зовнішньоторговельного обороту України становила 2,4%.

Закарпатські підприємці здійснювали зовнішньоторговельні операції з партнерами 92 країн світу. Експортні поставки склали 1 млрд. 300 млн. дол. США, що на 6,1% менше за обсяги 2012-го. За 2013 р. імпортовано товарів на суму 2 млрд. 62,4 млн. дол. США, що на 2,7% перевищує фактичні обсяги попереднього року.

Від'ємне сальдо зовнішньоторговельного балансу становило у 2013 р. 762,4 млн. дол. США. У порівнянні з попереднім роком сума негативного сальдо зросла на 22,2%. Основними складовими від'ємного сальдо були обсяги зовнішньої торгівлі за наступними товарними позиціями: нафта і продукти її переробки (від'ємне сальдо склало 655,6 млн. дол. США), полімерні матеріали (107,8 млн. дол. США), транспортні засоби (163,1 млн. дол. США), недорогоцінні метали (43,6 млн. дол. США).

Як і в попередні роки, основними торговельними партнерами Закарпаття залишилися підприємці європейських країн, обсяги торгівлі з якими становили 56,8% обсягів загальнообласного обороту, з них: із Угорщиною – 20,6%, Німеччиною – 8,4%, Чехією – 6,2%, Австрією – 4,0%. Суттєву частку, а саме 13,0% у загальному обсязі зовнішньої торгівлі області, займає торгівля з Російською Федерацією, 14,0% – торгівля з країнами Азії.

Найвищою впродовж 2013 р. була динаміка розвитку зовнішньої торгівлі з Польщею – 142,2%, Білоруссю – 191,2%, Хорватією – 133,1%, Великою Британією – 124,0%, Францією – 120,1%. Відтак із багатьма основними країнами-партнерами по зовнішній торгівлі товарами обсяги торгівлі порівняно з 2012 р. зменшилися: з Угорщиною на 17,4%, Румунією на 32,7%, Чехією на 11,5%, Данією на 42,9%.

Продовжує зменшуватися питома вага експорту в загальному обсязі зовнішньої торгівлі товарами – з 40,8% за 2012 р. до 38,7% за 2013-ий.

За рік експортна продукція області надійшла у 65 країн світу. Найбільші поставки здійснювалися до Угорщи-

ни – 41,4% від загальнообласного обсягу, Російської Федерації – 14,0%, Австрії – 7,1%, Словаччини – 7,0%, Німеччини – 6,4%.

Імпортовано товарів до Закарпаття з 83 країн світу. Найбільшу питому вагу в загальному обсязі імпорту мали: Білорусь – 20,4%, Російська Федерація – 11,5%, Німеччина – 10,0%, Китай – 8,7%, Чехія – 8,7%, Угорщина – 7,2%.

Структура експорту товарів за 2013 р. переважно охоплювала:

- механічне та електротехнічне обладнання – 63,8% від загального обсягу експорту;
- текстиль і текстильні вироби – 9,1%;
- деревину й вироби з неї – 6,0%;
- іграшки та спортивний інвентар – 4,4%;
- взуття – 2,2%;
- готові харчові продукти – 1,4%.

Високі темпи зростання обсягів експорту в 2013 р. у порівнянні з попереднім роком простежуються за такими товарними позиціями, як їстівні плоди й горіхи – на 31,9%, нафта та продукти її перегонки – в 28,6 рази, продукція хімічної промисловості – на 56,2%, вироби з каміння, гіпсу, цементу – в 5,4 рази, засоби транспорту – в 3,9 рази, прилади та апарати – в 2,4 рази, меблі – на 51,5%.

Відбулося однак і суттєве зниження темпів зовнішньої торгівлі товарами, виробництво яких є пріоритетним для краю. Це текстиль і текстильні вироби (на 1,8% менше), взуття (на 5,2%), недорогоцінні метали та вироби з них (на 19,2%), механічні машини та електрообладнання (на 11,3%).

В імпорті товарів минулого року переважали:

- механічне та електротехнічне обладнання – 34,6% від загального обсягу імпорту;
- мінеральні продукти – 32,0%;
- транспортні засоби – 8,0%;
- текстиль та допоміжні матеріали як давальницька сировина для швейного виробництва – 5,7%;
- пластмаси й каучук – 5,5%;
- готові харчові продукти – 4,1%.

Високі темпи зростання імпорту спостерігалися за такими товарними групами, як живі тварини та продукція тваринного походження – 198,9%, продукти рослинного походження – 120,9%, готові харчові продукти – 127,8%, мінеральні продукти – 145,9%, продукція хімічної промисловості – 130,7%.

Менше ніж у 2012 р. завозилося механічних машин та електрообладнання – на 16,3%, засобів транспорту – на 24,2%, меблів – на 58,3%, іграшок – на 9,7%, жирів та олій – на 13,8%.

В обсягах експорту та імпорту товарів вагому частку займає давальницька сировина та продукція, вироблена з неї. Торік завезено сировини на 906,5 млн. дол. США. Частка імпортованої давальницької сировини в загальному обсязі імпорту в область складала 44,0%. Основні надходження давальницької сировини здійснювалися з Німеччини, Угорщини, Китаю, Австрії, Чехії, Італії, Бельгії, Тайваню.

Обсяг експорту готової продукції, виготовленої з іноземної давальницької сировини, становив 1046,9 млн. дол. США або 80,5% від загального обсягу експорту. Основні споживачі готової продукції, виготовленої з цієї сировини, – Угорщина, Австрія, Німеччина, Польща, Італія та Румунія.

МІЖНАРОДНЕ ІНВЕСТУВАННЯ

Станом на 1 січня 2014 р. з початку інвестування в економіку Закарпаття залучено 447,4 млн. дол. США. Збільшення сукупного обсягу іноземного капіталу (з урахуванням курсової різниці) за рік склало 41,0 млн. дол. США.

У розрахунку на одну особу обсяг прямих іноземних інвестицій становив 357,1 дол. США. За цим показником область займає 16 місце серед регіонів України.

Інвестиції країн-членів Європейського Союзу складають 317,0 млн. дол. США або 70,8% від загальнообласних обсягів. Із 27 країн ЄС інвестують економіку області 26, за рік обсяги інвестицій з них зросли на 29,0 млн. дол. США.

Із країн СНД у 2013 р. надійшло інвестицій на суму 2,8 млн. дол. США, основна частка інвестиційних коштів походить з Росії (2,3 млн. дол. США – 82,9%), Вірменії – 13,2%, Казахстану – 1,5%, незначна сума інвестицій припадає на Молдову та Білорусь.

З початку інвестування з країн Вишеградської групи (ВГ) залучено інвестицій на суму 89,8 млн. дол. США (20,1% до загальних обсягів), із країн Карпатського Євро регіону (КЄ) – на суму 82,4 млн. дол. США (18,4%). Обсяги інвестицій за рік збільшилися по країнах ВГ на 3,5 млн. дол. США, по країнах КЄ – на 1,2 млн. дол. США.

Рух інвестиційних коштів впродовж 2013 року виглядає наступним чином.

Збільшення капіталу нерезидентів у цілому склало 65 млн. 142,4 тис. дол. США, в тому числі за рахунок:

- грошових внесків – 57 млн. 471,5 тис. дол. США;
- у вигляді інвестицій за договорами про спільну інвестиційну діяльність – 3 млн. 862,7 тис. дол. США;
- у вигляді рухомого й нерухомого майна – 2 млн. 651,0 тис. дол. США;
- іншого вкладеного капіталу – 1 млн. 157,2 тис. дол. США.

У той же час відбулося зменшення іноземного капіталу на суму 16 млн. 161,9 тис. дол. США за рахунок:

- вилучення грошових внесків – 9 млн. 712,2 тис. дол. США;
- вилучення цінних паперів – 499,4 тис. дол. США;
- вилучення рухомого і нерухомого майна – 381,5 тис. дол. США;
- інвестицій за договорами про спільну інвестиційну діяльність – 3 млн. 782,0 тис. дол. США;
- відмови від права власності на капітал на користь резидента – 1 млн. 786,8 тис. дол. США.

Зменшення капіталу нерезидентів з інших причин (наприклад – змін у діяльності) становило 16 млн. 428,0 тис. дол. США.

На 1 січня 2014 р. в області функціонувало 888 підприємств з прямими іноземними інвестиціями.

Інвестування економіки здійснювали суб'єкти 59 країн світу.

З початку інвестування найбільші обсяги вкладено суб'єктами:

- Японії – 65,3 млн. дол. США (14,6% до загального обсягу);

- Кіпру – 48,8 млн. дол. США (10,9%);
- Польщі – 39,2 млн. дол. США (8,8%);
- Німеччини – 36,9 млн. дол. США (8,3%);
- Сполучених Штатів Америки – 35,8 млн. дол. США (8,0%);

- Угорщини – 29,3 млн. дол. США (6,5%).
На зазначені країни припадає майже 60% загального обсягу прямих іноземних інвестицій.

За 2013 р. найбільші обсяги інвестицій надійшли з таких країн:

- Нідерланди – 19,9 млн. дол. США;
- Люксембург – 4,2 млн. дол. США;
- Фінляндія – 3,2 млн. дол. США;
- Чехія – 2,3 млн. дол. США;
- Ірландія – 2,1 млн. дол. США;
- Франція – 1,2 млн. дол. США.

За видами економічної діяльності, рахуючи з початку реєстрації, іноземні інвестиції розміщені наступним чином:

- промисловість – 334,0 млн. дол. США (74,7% від загального обсягу);
- операції з нерухомим майном – 16,7 млн. дол. США (3,7%);
- транспорт і зв'язок – 29,5 млн. дол. США (6,6%);
- торгівля та ремонтні роботи – 27,1 млн. дол. США (6,1%);
- тимчасове розміщення та організація харчування – 19,3 млн. дол. США (4,3%);
- будівництво – 4,2 млн. дол. США (0,9%);
- сільське господарство та мисливство – 5,1 млн. дол. США (1,1%);
- діяльність у сфері адміністративного й допоміжного обслуговування – 10,2 млн. дол. США (2,3%);
- інші види діяльності – 1,3 млн. дол. США (0,3%).

За галузями промисловості найбільшу зацікавленість іноземного інвестора викликають наступні напрями:

- виробництво меблів та іншої продукції; ремонт і монтаж машин та устаткування – 26,1% від загального обсягу залучених інвестицій;
- виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів – 12,2%;
- виробництво автотранспортних засобів – 12,0%;
- виробництво комп'ютерів, електронної та оптичної продукції – 11,2%;
- текстильне виробництво, виготовлення одягу – 4,5%;
- оброблення деревини та виготовлення виробів із неї (крім меблів) – 3,8%;
- машинобудування – 1,4%;
- хімічна галузь – 1,3%;
- металургія – 0,5%.

За 2013 рік в економіку області іноземними інвесторами вкладено 41,0 млн. дол. США прямих іноземних інвестицій, пріоритетним спрямуванням яких була промисловість – 31,9 млн. дол. США (77,8% до загального обсягу річних інвестицій). Підприємствами з іноземними інвестиціями впродовж року реалізовано продукції на суму 7 млрд. 242,2 млн. грн., що склало 77,9% від загальнообласного показника.

За інф. Головного управління статистики в Закарпатській області підготувала Алла Соловійова, ЗТПП.

"МІЖНАРОДНІ КОНТАКТНІ ДНІ"

Бізнес-зустріч аграріїв, харчовиків та переробників

Міцний фундамент для подальшої роботи аграрного сектора та його розвитку, закладений торік, коли обсяг сільськогосподарського виробництва у порівнянні з 2012 роком збільшився на 13,7%, загрожує похитнути складна суспільно-політична ситуація, яка склалася у нашій державі. Міністерство аграрної політики та продовольства України висловлює побоювання, що події, які ми сьогодні спостерігаємо, можуть вплинути на імідж агропромислового комплексу на зовнішньому ринку, і наші партнери почнуть замислюватися над тим, чи укласти угоди, чи будуть вітчизняні сільгоспвиробники та трейдери спроможні виконати умови контрактів.

Проте економічно ефективні технології у вітчизняному сільському господарстві, висока продуктивність праці українських аграріїв, а також їхня зацікавленість у розширенні ринків збуту продукції не зупиняють зарубіжних учасників ринку розглядати нашу державу як одного з перспективних партнерів. Це яскраво підтвердила організована Закарпатською торгово-промисловою палатою

чергова бізнес-зустріч "Міжнародні контактні дні", що 20 лютого проходила в Ужгороді.

Аграріїв, представників підприємств харчової та переробної промисловості Закарпаття, Харківщини, Львівщини, а також господарників з Австрії, Угорщини, Словаччини спонукала на традиційну зустріч не тільки активна підготовка до весняно-польових робіт. Вони зібралися, аби висловити підтримку одне одному, заявити про свої наміри на подальшу співпрацю, заключити взаємовигідні контракти щодо продажу власної продукції, організації спільного виробництва, пошуку нових споживачів і сировинних ресурсів.

І хоча непроста ситуація в державі завадила приїхати до Ужгорода представникам аграрного сектору з деяких регіонів України, а також зарубіжних країн, що зазвичай беруть участь у наших бізнес-заходах, чисельність та ділова активність учасників цьогоорічної зустрічі майже не знизилася. А напрацьований роками сценарій, що включав офіційне представлення гостей, серед яких були працівники іноземних дипломатичних установ, Угорсько-української торгової палати, Австрійського торгового офісу у Львові, а також безпосередньо самих учасників, слугував платформою для плідної ділової комунікації.

Віце-президент ТПП України, голова Ради ТПП Карпатського регіону, президент Закарпатської ТПП Отто Ковчар подякував учасникам за те, що вони, незважаючи на складну соціально-політичну ситуацію в Україні, усвідомлюють ефективність участі у міжнародному палатівському заході

зادля розбудови довгострокової стратегії своїх бізнес-процесів.

Підтримку учасникам зустрічі висловили консул Генконсульства Угорщини в Ужгороді Триєб Гергель та перший секретар Генконсульства Словаччини в Ужгороді Александер Шкурла, запевнивши присутніх у тому, що їхні держави незмінно виступають за активізацію взаємовигідної співпраці з сусідами-українцями у промисловій та аграрній сферах і виявляють готовність до подальшого конструктивного діалогу.

У ході бізнес-форуму тривав обмін інформацією та думками, що стосуються реального стану і стратегії розвитку аграрної, переробної та харчової галузей, проходили індивідуальні переговори з конкретних перспективних напрямів спільної, в тому числі – інноваційно-інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання, що становлять взаємний інтерес для сторін.

Окрім представників фермерських господарств, у заході брали участь виробники сільгосптехніки, переробного обладнання, пакувальної продукції, бджолярі. Аграрії зокрема демонстрували ефективні засоби захисту рослин, багатий насіннєвий матеріал, новітні технології вирощування різноманітних сільгоспкультур. Ішлося і про тваринництво, організацію співпраці з розвитку селекційної та племінної роботи.

Організатори "Міжнародних контактних днів" подбали й про те, аби вітчизняні та іноземні учасники, задля досягнення максимального презентаційного ефекту, мали змогу розмістити ілюстровану рекламу підприємства, товарів і послуг на сторінках офіційного каталогу бізнес-зустрічі, а також облаштувати індивідуальну виставкову експозицію.

Зустріч представників лісопромислового бізнесу

Ділова зустріч "Міжнародні контактні дні" на лісопромислову тематику наразі є одним із найпопулярніших, реалізованих Закарпатською торгово-промисловою палатою проектів, який щороку об'єднує вітчизняних і зарубіжних підприємців,

фахівців галузі, економістів, учених, менеджерів задля сприяння розвитку міжгалузевих, міжрегіональних зв'язків у лісопромисловому комплексі, демонстрації інвестиційного потенціалу регіонів, обміну думками, отримання актуальної інформації про розвиток ринку лісової та деревообробної продукції як усередині країни, так і на міжнародному рівні.

Традиційно поєднавши ділову та виставкову програми, цьогорічний захід, що відбувся 27 березня в Ужгороді, привабив підприємців, які працюють за багатьма напрямками лісопромислового комплексу, а також галузями економіки, технологічно пов'язаними з виробничим циклом ліспрому, із Закарпаття, Київщини, Львівщини, Рівненщини, Тернопільщини, Хмельниччини. Мали що запропонувати своїм українським потенційним партнерам і представники галузевих об'єднань, фахівці лісопромислових фірм, торгові представники компаній, які виробляють техніку і обладнання для лісової та деревопереробної промисловості, з Австрії, Білорусі, Естонії, Словаччини, Угорщини. Іншими словами, бізнес-зустріч висвітлила більшість напрямів лісової галузі: від технологій, обладнання, інструменту для деревообробної і меблевої промисловості до устаткування, транспортного й складського забезпечення, інвестиційних і лізингових структур. До діалогу з лісівниками долучилися представники будівельної, машинобудівної, гірничовидобувної промисловостей, сфери торгівлі та ін.

Учасників і гостей привітав віце-президент ТПП України, голова Ради ТПП Карпатського регіону, президент Закарпатської ТПП Отто Ковчар. Він констатував, що зустріч проходить у важкий для українців час. Україна дорогою ціною заплатила за шанс стати незалежною і суверенною, справді європейською державою. Сповнює оптимізмом той факт, що наші істинно європейські прагнення, наш європейський вибір почутий Європою. Це підтверджує підписання політичної частини Угоди про асоціацію з ЄС. Створення єдиної зони вільної торгівлі і єдиного ринку, що передбачає європейську інтеграцію, відкриє нову сторінку в економічному розвитку нашої держави, переконаний президент ЗТПП.

Присутній на зустрічі заступник голови Закарпатської обласної ради Андрій Сербайло розповів про реалізацію в краї програм підтримки місцевого товаровиробника, розвитку транскордонного співробітництва, а також про роль облради в залученні іноземних інвестиційних коштів у економіку Закарпаття. Ішлося і про майбутній статус органів місцевого самоврядування, які в процесі євроінтеграції, а відтак й оновлення країни мають набути нового, значно якіснішого змісту.

Готовність поділитися з Україною досвідом вступу своєї держави до Євросоюзу висловив перший секретар Генконсульства Словаччини в Ужгороді Александер Шкурла. Він вітає кроки українського уряду, що включають прийняття рішень та розробку законопроектів, необхідних для завершення першої та переходу до другої фази Плану дій з лібералізації візового режиму між Україною і ЄС. На думку словацького дипломата, важливе значення для українських підприємців, які здійснюють зовнішньоекономічну діяльність, матиме видача біометричних паспортів, що розпочнеться вже нинішнього року.

Представляючи словацьких учасників, які приїхали на зустріч із комерційними пропозиціями стосовно розробки прогресивних технологій для виробництва теплової та електроенергії, Александер Шкурла звернув увагу на необхідність віднайдіння в Україні альтернативних джерел енергії та створення економічно ефективних технологій виробництва біопалива з різних видів біологічної сировини. З огляду на це, ліс і відходи лісопереробки представляють особливий інтерес, переконаний він. У першу чергу, мова йде про сучасні високотехнологічні методи глибокої переробки низькоякісної деревини.

Зі словами підтримки до українських підприємців у скрутний для них період звернувся перший секретар Посольства України в Білорусі Владислав Смільчук. Напередодні він безпосередньо спілкувався з президентом Закарпатської ТПП щодо активізації співпраці суб'єктів господарювання двох країн. Упродовж останнього десятиріччя у практиці взаємодії української та білоруської

сторін склалися сталі й регулярні зв'язки. Україна входить до п'ятірки держав, з якими в Білорусі найбільший товарооборот. Дипломат озвучив пропозиції білоруських підприємців, готових співпрацювати у лісопромисловій і будівельній сферах, та запевнив учасників заходу в донесенні їхніх комерційних запитів білоруській стороні.

На зустрічі були присутні представник Генконсульства Угорщини у Берегові Ігнац Нодь, директор Угорсько-української торгової палати Дьордь Кота, керівник Австрійського торгового офісу у Львові Надія Богатиренко, керуючий офісу Бізнес-мережі Карпатського регіону в Ужгороді Арпад Баті.

Департамент економічного розвитку і торгівлі Закарпатської облдержадміністрації представляли Галина Руснак та Інна Лазоренко, управління зовнішньоекономічних зв'язків, інвестицій і транскордонного співробітництва ЗОДА – його начальник Михайло Бідзіля.

Слід додати, що користуючись популярністю, ужгородські "Міжнародні контактні дні" мають уже традиційних учасників. Один із них – громадська організація "ФОРЗА", метою діяльності якої є сприяння сталому розвитку Карпатського регіону України шляхом реалізації міжнародних проектів із розвитку лісового господарства, зеленої економіки, зміни клімату, покращення енергоефективності. У пакеті пропозицій, з яким представники ГО "ФОРЗА" прийшли на зустріч, – організація та фінансова й технічна підтримка (у партнерстві зі швейцарською програмою "SIPPO – Swiss Import Promotion Programme") участі деревообробних підприємств у найбільших галузевих виставках – "Interzum", "Domotex", "ZOW", "BauMunich"; проведення для фахівців підприємств безкоштовних семінарів-тренінгів з ефективного управління сировинними ресурсами та екологічного менеджменту; організація навчальних поїздок українських виробників для ознайомлення з тенденціями й інноваціями деревообробного ринку Швейцарії та бізнес-місії швейцарських підприємців в Україні.

Ольга Ян, "ДВ" ЗТПП.

Європейські дипломати висловили підтримку Україні на шляху до євроінтеграції

Представники консульських установ країн-членів Європейського Союзу, що межують з Україною, – дипломати з Угорщини, Словаччини, Польщі, Румунії, а також Чехії – 21 березня зустрілися з новообраним головою Закарпатської обласної державної адміністрації Валерієм Лунченком.

У ході зустрічі було обговорено ряд важливих питань, серед яких – прискорення євроінтеграційного процесу в Україні, запровадження спрощеного візового режиму, розбудова пунктів пропуску на кордоні із Закарпаттям.

Сьогодні у Брюсселі було підписано політичний пакет Угоди про асоціацію з Європейським Союзом, зазначив Валерій Лунченко. Вся прогресивна українська спільнота вважає це першим кроком до набуття Україною повноцінного членства в ЄС. Ми щиро вдячні тим європейським державам і політикам, які впродовж багатьох років виявляли принциповість у питаннях підтримки нашої країни на шляху до Європи. Закарпаття – найзахідніша область України вже має чимало позитивних напрацювань у сфері транскордонного і прикордонного співробітництва, які ми спільними зусиллями і надалі будемо лише примножувати. В цьому процесі дуже важливою є всебічна підтримка сусідніх європейських країн.

Керівник Закарпатської ОДА також висловив особливу подяку представникам країн-членів ЄС за сприяння в лікуванні та реабілітації українців, що постраждали під час сутичок на Майдані.

З цього приводу Генеральний консул Румунії в Чернівцях Елеонора Молдован, повідомила, що до Бухареста вже відправлено на реабілітацію більше десяти постраждалих, серед яких є і закарпатці. Вона висловила також сподівання, що найближчим часом в Ужгороді буде відкрито

консульську установу Румунії для більш тісної співпраці із Закарпаттям. Наразі йдеться про впровадження видачі карток учасників малого прикордонного руху мешканцям чотирьох закарпатських районів.

Генеральний консул Угорщини в Ужгороді Йозеф Бачкаї привітав українську сторону з підписанням політичної частини Угоди про асоціацію з ЄС та запевнив у цілковитій підтримці Угорщиною українського політичного євровектору. Водночас він рішуче засудив дії Російської Федерації щодо України, спрямовані на порушення суверенітету і територіальної цілісності держави.

Стосовно офіційної позиції Словацької Республіки Генеральний консул в Ужгороді Янка Буріанова наголосила, що її країна і надалі відкрита для співпраці з Україною й зокрема – із Закарпаттям. Словацький дипломат також повідомила, що в Словаччині наразі приймають постраждалих на Майдані й готові продовжувати надавати всю необхідну допомогу.

Про посилення економічних, культурних і соціальних зв'язків, а також про можливість відкриття пунктів пропуску на кордоні з Закарпатською областю говорив консул Генерального консульства Республіки Польща у Львові Маріан Орліковський. Серед іншого він ауважив: задля європейської інтеграції Україна сьогодні мусть позбутися в першу чергу проявів корупції на всіх рівнях.

Валерія Фюлеова – консул Генерального консульства Чеської Республіки у Львові висловила сподівання на подальшу тісну співпрацю з нашим регіоном у різних сферах, у тому числі – в підтримці чеської громади області та, відповідно, закарпатців, що сьогодні проживають у Чехії.

За інф. прес-служби Закарпатської облдержадміністрації.

Чехія і надалі всіляко підтримуватиме Україну

У період, коли Україна переживає складну економічну, політичну й соціальну кризу, європейські країни висловлюють їй свою солідарність, прагнення допомогти подолати труднощі. З такими словами звернувся Надзвичайний і Повноважний Посол Чеської Республіки в Україні Іван Почух до учасників зустрічі, що відбулася 18 березня в Закарпатській облдержадміністрації.

На зустрічі були присутні голова ЗОДА Валерій Лунченко, заступник голови облради Андрій Сербайло, Генеральний консул Чехії у Львові Мирослав Кліма.

Валерій Лунченко подякував очільникам чеських диппредставництв за розуміння і послідовну та всебічну підтримку в усіх ключових питаннях, які стосуються розбудови європейської, незалежної та демократичної держави – України, і запевнив, що за нинішніх умов глибокої політичної, соціальної та економічної кризи зовнішній вектор розвитку країни, направлений на євроспільноту, залишається незмінним. Голова ЗОДА також підкреслив, що наразі співпраця саме із західними країнами-партнерами є пріоритетною як для України в цілому, так і для Закарпаття зокрема.

Свою чергою Іван Почух висловив упевненість, що Чехія й надалі підтримуватиме Україну, в тому числі – у контексті набуття нею асоційованого членства в Євросоюзі, створення поглибленої і всеохоплюючої зони вільної торгівлі, лібералізації візового режиму ЄС для українських

громадян. Серед пріоритетів залишається розвиток інвестиційної діяльності в Україні, особливо в її західному регіоні. Важливим для обох сторін є подальше співробітництво в культурно-гуманітарній сфері.

Сьогодні в Україні – непроста ситуація, є багато проблем, які має вирішити нова влада, відзначив Посол Чехії. Перед лідерами, народженими Майданом, стоять непрості завдання, спрямовані на відновлення стабільності й забезпечення сталого економічного розвитку країни. Він переконаний, що нинішній владі вдасться врегулювати всі конфлікти і вивести державу із економічної та політичної кризи. Тим самим впливши у життя ті мрії, за які боролися українці на Майдані.

Інф. "ДВ" ЗТПП.

Програму співпраці українського Закарпаття з чеською Височіною розглянула обласна рада

зещина Рахівського району, ремонт даху ЗОШ №3 м. Ужгорода та ремонт фасаду ДНЗ №1 с. Ільниця Іршавського району, заміна вікон у дитсадках – с. Залужжя та с. Станово Мукачівського району, с. Доробратово Іршавського району, ЗОШ I-III ст. №8 м. Виноградово, реконструкція будівлі ДНЗ с. Жорнава Великоберезнянського району та ін. На ці потреби через благодійний фонд "ВіЗа" чеські партнери виділяють понад 3 млн. грн.

Відкриваючи зібрання, голова облради Іван Балоба підкреслив, що перший транш коштів від Височіни має надійти вже в квітні. Він висловив сподівання, що цього року всі проекти будуть вдало реалізовані. Потрібно виготовити проектно-кошторисну документацію на об'єкти, де будуть проводитися роботи, та визначити розмір співфінансування місцевих рад. Обласна рада має визначити об'єкти, які будуть введені в експлуатацію вже цього

За сім років співпраці із Закарпаттям переконливий прояв надійності та братерства, зростаючої сили міжнародного партнерства і транскордонного співробітництва продемонстрував край Височіна Чеської Республіки.

У Закарпатській обласній раді 2 квітня відбулася розширена нарада з питань подальшої реалізації спільних із Височіною інвестиційних проектів у соціальній сфері в 2014 році.

Серед них – ремонт інтер'єру відділення обласного еколого-природничого центру в с. Ла-

року, а які – наступного. Черговість фінансування об'єктів визначиться після отримання благодійним фондом "ВіЗа" першого траншу фінансування. Як і в попередні роки акцентуватиметься увага і на реалізації проектів з енергозбереження – нині ця тема надзвичайно актуальна.

Директор благодійного фонду "ВіЗа", заступник голови постійної комісії облради з питань бюджету Володимир Чубірко наголосив, що проведення наради представників органів місцевого самоврядування та виконавчої влади, які задіяні в реалізації вищезазначених проектів, дуже важливе в контексті системної роботи з підготовки та реалізації спільних із чехами заходів, визначення порядку фінансування зафіксованих сторонами об'єктів, аналізу проблем та пошуку шляхів їх вирішення.

Український євровектор підтримується групою дружби у словацькому парламенті

Голова групи Національної Ради Словацької Республіки з міжпарламентської дружби із Україною Миколай Крайкович 14 березня перебував з візитом в Ужгороді. Разом із Генеральним консулом Словаччини Янкою Буріановою він мав зустріч з головою Закарпатської облдержадміністрації Валерієм Лунченком, під час якої обговорювалися ключові аспекти політичної та соціально-економічної ситуації в нашій державі та в нашому регіоні.

Нещодавно призначений голова ЗОДА подякував поважним гостям за дружній візит у перші дні його перебування на цій посаді, а також за прояв братерської підтримки і солідарності щодо втілення в життя ідей Майдану та політичного й економічного євровектору нашої держави.

Зі свого боку, Миколай Крайкович поінформував Валерія Лунченка, що в словацькому парламенті група дружби з Україною всіляко сприяє її євроінтеграції, найскорішому підписанню Угоди про асоціацію з ЄС. Він також зазначив, що Словаччина зацікавлена у вступі України до Євросоюзу, солідарна з нею і всіляко підтримує її як достойного партнера і друга. Словацький депутат висловив сподівання, що тісні контакти та добрі справи, в тому числі – на рівні прикордонних регіонів двох держав, матимуть логічне продовження і розвиток.

Керівник ЗОДА розповів представникам Словаччини про зацікавленість органів влади й місцевого самоврядування у подальшій співпраці в різних сферах з партнерами-сусідами та запевнив їх, що нова влада гарантуватиме стабільність інвестиційної діяльності в краї. Зараз дуже важливо залучати якомога більше інвестицій в Україну для розвитку її економіки та зняття політичної й соціальної напруги. Наша держава має лише один шлях – шлях ін-

теграції в Євроспільноту. Угода про асоціацію з ЄС відкриє широкі перспективи, в тому числі – для активізації співробітництва України зі Словаччиною.

На нараді йшлося про можливість та умови співфінансування з боку розпорядників коштів, місцевих бюджетів. Учасники зібрання проаналізували стан підготовки проектної документації, ухвалили графік проведення робіт. Чеська сторона виділятиме кошти поетапно – двома траншами. Щодо української частини коштів, то на жаль є проблеми із заборгованістю підрядникам ще за минулий рік, а це – близько 600 тис. грн.

Про стан реалізації проектів на місцях на нараді доповідали сільські голови, начальники управлінь освіти та охорони здоров'я райдержадміністрацій. Зокрема наголошувалося, що роботи на проектах у сфері освіти доведеться проводити під час літніх канікул, проте вони однозначно мають бути закінчені до початку нового навчального року.

За інф. прес-служби Закарпатської облради.

теграції в Євроспільноту. Угода про асоціацію з ЄС відкриє широкі перспективи, в тому числі – для активізації співробітництва України зі Словаччиною.

З приводу цього, Генконсул Словаччини Янка Буріанова висловила готовність сприяти закріпленню досягнутої раніше позитивної динаміки розвитку двосторонніх відносин, які набули ознак стратегічних у багатьох сферах – політичній та візовій, торговельно-економічній, енергетичній і транспортній, міжетнічній, культурній, освітній та ін. Вона повідомила також, що Словаччина готова прийняти з Німеччини, Австрії та Польщі госпіталізованих там свромайданівців для їх подальшої реабілітації у медичних закладах у Братиславі, Бардіїві та на Шіраві.

На завершення зустрічі Валерій Лунченко зазначив, що високо цінує довіру словацьких партнерів і наголосив, що органи державної влади та місцевого самоврядування краю докладатимуть максимум зусиль для активізації євроінтеграційних процесів у нашій країні та зокрема на Закарпатті, яке вже має багатий досвід транскордонного і прикордонного співробітництва.

За інф. прес-служби Закарпатської облдержадміністрації.

Угорщина вітає демократичні перетворення в Україні та підтримує її євроінтеграційні прагнення

Першого дня березня робочий візит міністра закордонних справ Угорщини Яноша Мартоні до Закарпаття розпочався з його участі у молебні за упокій загиблих в Києві та за мир, який було відправлено в Ужгородській католицькій церкві.

Затим очільник угорського зовнішньополітичного відомства зустрівся з головою Закарпатської обласної ради Іваном Балогою.

З української сторони у зустрічі взяли участь заступник голови облради Андрій Сербайло, голова комісії з питань бюджету Василь Брензович, голова комісії з питань транскордонного співробітництва Михайло Кічковський, керуючий справами виконавчого апарату облради Михайло Попович, з угорської – директор департаменту з політичних питань МЗС Угорщини Саболч Токач, комісар МЗС Угорщини Ернев Кешкен, Надзвичайний і Повноважний Посол Угорщини в Україні Міхаль Баєр, генеральні консули Угорщини в Ужгороді Йозеф Бачкаї та в Берегові Іштван Тот.

Під час перемовин ішлося, насамперед, про суспільно-політичну ситуацію в Україні, в тому числі – на Закарпатті.

Вітаючи поважних гостей, Іван Балоба подякував їм за те, що у важкі для країни дні вони знайшли можливість відвідати Закарпаття і цим самим продемонструвати солідарність з українським народом. Це ще раз засвідчує, що ми маємо ширих і вірних друзів, котрі вже не раз підтверджували нам свою підтримку, наголосив він.

Янош Мартоні, у свою чергу, відзначив: Угорщина вітає демократичні зміни в нашій державі та створення нового уряду. Він також повідомив, що Вишеградська четвірка має намір негайно звернутися до країн Європейського Союзу з пропозицією підписання угоди про асоціацію України та ЄС та створення зони вільної торгівлі.

Стосовно ситуації на Закарпатті учасники зустрічі констатували: у нашому краї вона була і залишається стабільною. Депутати облради на сесії прийняли звернення

до парламенту щодо негайного підписання Угоди про асоціацію з ЄС, адже саме зупинення процесу євроінтеграції восени минулого року спонукало українців до протестних акцій – Євромайдану. Громада Закарпаття виступає і за децентралізацію влади, перехід на європейську модель управління – тому депутати й звернулися в Київ із пропозицією скасувати державні адміністрації, заявив Іван Балоба.

Децентралізація влади, яку нині вимагають українці, – дуже на часі, вважає і керівник МЗС Угорщини. В Європі десятиліття діє система, коли керівників областей обирають. Саме місцеві органи влади найбільше знають про потреби і проблеми громад, вони і мають їх вирішувати, наголосив він.

Серед іншого, члени угорської делегації говорили про можливість формування фінансового пакету допомоги для України. Янош Мартоні повідомив, що Угорщина ініціює її термінове надання в рамках ЄС.

Схвалює угорський дипломат й ідею відкриття представництва Закарпаття в європейських містіях. Це додаткова можливість лобювання інтересів вашої області, в першу чергу, щодо виділення технічної та фінансової допомоги для реалізації різноманітних проектів, вважає він.

На завершення зустрічі голова облради запевнив угорських гостей, що Закарпаття завжди відкрите для співпраці в усіх сферах. Ми прагнемо до всебічного розширення економічних зв'язків із сусідніми країнами і готові приймати інвестиції в економіку краю, наголосив Іван Балоба і додав, що у вирішенні цих питань ми покладаємося і на підтримку Угорщини.

Далі угорська делегація, відповідно до програми її перебування на Закарпатті, попрямувала до Генконсульства Угорщини в Ужгороді, дорогою зупинившись на площі, що носить ім'я Шандора Петефі, аби покласти квіти до пам'ятника великому угорському поету-революціонеру. Побували угорці і в Закарпатському угорському інституті імені Ференца Ракоці II у Берегові.

За інф. прес-служби Закарпатської облради.

Закарпатці активізують взаємодію з угорськими партнерами

В угорському місті Загонь 18 березня відбулася міжнародна конференція "Загонь як стратегічна точка розвитку області Саболч-Сатмар-Берег", яка проходила в рамках проекту "Регіональний розвиток, планування та координація системи". Її організаторами виступили рада Саболч-Сатмар-Березької області, управління розвитку території Загонь та управління програми Сечені.

У заході взяли участь і представники Закарпаття – голова облради Іван Балоба, його перший заступник Василь Брензович, керуючий справами виконавчого апарату облради Михайло Попович. Учасників вітали Аттіла Тілкі – депутат угорського парламенту, Оскар Шестак – голова Загальних зборів області Саболч-Сатмар-Берег.

Ішлося на конференції про інвестиційну привабливість Загоні та інноваційну активність. На думку учасників, це саме ті важелі, від яких залежить розбудова інфраструктури, поліпшення соціально-економічної сфери, посилення міжрегіональних зв'язків і раціональне використання людського потенціалу.

Виступаючи перед поважним зібранням, Іван Балоба від-

значив, що завдяки своєму геополітичному положенню Закарпаття по праву вважається одним із лідерів євроінтеграційних процесів в Україні, тому співпраця з сусідніми державами і передусім з Угорщиною для нас є стратегічно важливою. Не менш важливою для розвитку регіону є і взаємодія з виконавчими структурами та органами місцевого самоврядування Угорщини, в тому числі – у плані розбудови дорожньої інфраструктури. Це сприятиме створенню нових можливостей для гуманітарних та економічних контактів як між господарюючими суб'єктами, так і громадянами.

По завершенню конференції відбулася зустріч Івана Балоби та Оскара Шестака, під час якої йшлося про долучення Закарпаття до розробки нових грантових проектів ЄС, активізацію співпраці на регіональному рівні. Також голова Загальних зборів області Саболч-Сатмар-Берег підтримав ініціативу закарпатських депутатів щодо відкриття представництва області в Брюсселі, адже подібну ініціативу свого часу втілювала й Угорщина.

Інф. "ДВ" ЗТІП.

Закарпаття співпрацює з Угорщиною в рамках програми "Східне партнерство"

На Закарпатті 19 березня з робочим візитом перебував Державний секретар Міністерства закордонних справ Угорщини Жолт Неймет, якого супроводжували Надзвичайний і Повноважний посол Угорщини в Україні Міхаль Баєр, заступник держсекретаря з питань національної політики Міністерства державного управління та юстиції Жужанна Рейпаші, Генконсул Угорщини в Ужгороді Йозеф Бачкаї, Генконсул Угорщини в Берегові Іштван Тот.

Головна мета візиту до нашого краю офіційних осіб сусідньої держави – проведення перемовин із керівництвом облради та облдержадміністрації стосовно ситуації в Україні у цілому та в Закарпатті зокрема.

Разом із тим, представники сторін мали на меті обговорити практичні аспекти реалізації спільних проектів розвитку в рамках програми Євросоюзу "Східне партнерство" та відповідно до діючої Угоди між Міністерством закордонних справ Угорщини і Закарпатською обласною радою.

Держсекретар МЗС Угорщини під час зустрічі в облраді висловив солідарність українському народові, наголосивши, що Україна має право стати повноцінним членом Європейського Союзу, а Угорщина готова в цьому питанні, як і в будь-яких інших, підкласти своє дружнє плече.

Ми – за суверенітет і неподільність України. Оскільки очевидно, що військові дії Росії не тільки порушують міжнародні правові норми, а й створюють небезпечний прецедент у новій Європі, наголосив Жолт Неймет. Євросоюз має відповідно реагувати на вияв агресії з боку східного сусіда України та прискорити її долучення до європейської спільноти. Угорщина виступає також за введення безвізового режиму для українців.

Водночас, за словами Держсекретаря МЗС Угорщини, варто мати на увазі, що Європа – це не матеріальні блага, це – стандарти життя. Майдан переможе лише тоді, коли в країні буде встановлена демократія. Лише тоді ваша революція досягне мети, наголосив він.

Голова облради Іван Балага зі свого боку висловив вдячність керівництву Угорщини й зокрема Міністерству закордонних справ за фінансову та гуманітарну допомогу, яка надається територіальним громадам Закарпаття, що безперечно укріплює дружні стосунки, притаманні добрим сусідам. Своім візитом ви ще раз підтвердили незмінність позиції Угорщини щодо євроінтеграційного курсу України, засвідчили свою близькість і солідарність із нами у важкий для країни час, наголосив він.

Під час зустрічі представники сторін остаточно узгодили подальший діапазон співпраці та спільні проекти, фінансування яких здійснюватиметься на паритетних умовах. В результаті Іван Балага та Жолт Неймет підписали відповідний додаток до Угоди між Міністерством

закордонних справ Угорщини і Закарпатською обласною радою, де відображено перелік об'єктів, у які будуть залучені інвестиції. Документ своїм підписом завірив й уповноважений представник Благодійного фонду Закарпатського угорського педагогічного інституту, перший заступник голови облради Василь Брензович.

Із приводу цього варто нагадати, що перший проект співпраці облради з угорським зовнішньополітичним відомством стартував у березні 2012-го. Спільними зусиллями впродовж 2012-2013 років було реалізовано 56 проектів із енергозбереження, ремонту та реконструкції об'єктів соціальної сфери – вузів, шкіл, дошкільних установ, будинків культури. Вкладені інвестиційні кошти угорської сторони становили мільйон доларів США.

У грудні минулого року в Будапешті Іван Балага та Жолт Неймет підписали нову Угоду про співпрацю у виконанні проектів розвитку, що здійснюються в рамках Східно-го партнерства. Наразі йдеться про надання угорською стороною фінансової допомоги на їх виконання у сумі півмільйона доларів США. Проте, за словами Держсекретаря МЗС Угорщини, уряд країни має намір збільшити цю суму до мільйона доларів США.

Питання подальшого розвитку двосторонніх відносин поважні угорські гості цього дня обговорювали й під час зустрічі з головою Закарпатської облдержадміністрації. Валерій Лунченко, зокрема зазначив, що українське громадянське суспільство високо цінує всебічну підтримку Угорщини у складний період становлення демократії в нашій країні, та висловив сподівання, що дружня сусідня держава і в подальшому плідно співпрацюватиме з Україною, особливо в контексті її євроінтеграції. Угорщина – дуже важливий партнер, тож ми робитимемо все можливе для зміцнення політичних, соціальних, економічних і культурних зв'язків між нашими країнами та регіонами, наголосив він.

Держсекретар Міністерства закордонних справ Угорщини Жолт Неймет у свою чергу запевнив, що Угорщина стоїть на стороні збереження суверенітету та національної єдності України. Останні події, безперечно, сприятимуть прискоренню європейської інтеграції України, сказав він. І Закарпаття, як найзахідніший регіон, відіграватиме в цьому плані важливу роль. Зокрема йдеться про розбудову пунктів пропуску на українсько-угорському кордоні.

Предметом перемовин під час зустрічі були й підсумки першого етапу співпраці між Угорщиною та Закарпатською областю в рамках програми ЄС "Східне партнерство", а також окремі перспективні напрями подальшої взаємодії, серед яких – будівництво об'їзної дороги навколо міста Берегово.

Інф. "ДВ" ЗТПП.

В офіційній церемонії запуску виробництва автомобілів четвертого і п'ятого покоління "Spaceback" та "Octavia" 18 березня брали участь Надзвичайний і Повноважний Посол Чеської республіки в Україні Іван Почух, Генеральний Консул Чеської республіки у Львові Мірослав Кліма, голова Закарпатської облдержадміністрації Валерій Лунченко, голова наглядової ради ПрАТ "Єврокар" Олег Боярин, генеральний директор "Єврокару" Ігор Царенко, керівник Škoda Auto по регіону СНД Мірослав Крупа.

Аналізуючи роботу підприємства в сучасних економічних умовах, голова наглядової ради ПрАТ "Єврокар" Олег Боярин зауважив: "Вижити можна лише тоді, коли розумієш, що у тебе є добре сформований план, при чому – на десятиліття. З одного боку сьогодні в країні – труднощі, а з іншого – неабиякі можливості. Якщо Україна розробить чіткий план модернізації економіки, то у нас буде прекрасна можливість збудувати насправді нову державу".

Посол Чеської республіки в Україні Іван Почух високо оцінив діяльність "Єврокару" у контексті співпраці України та Чехії, а також висловив сподівання щодо покращення в подальшому умов інвестиційної діяльності іноземних підприємств у нашій державі.

У тому, що діяльність ПрАТ "Єврокар" обов'язково вийде на новий рівень, переконали голова облдержадміністрації Валерій Лунченко: "Підприємство є прикладом, як потрібно працювати навіть у складних економічних умовах". Щодо допомоги бізнесу та залучення інвесторів, то обласна влада готова якнайшвидше вживати необхідних заходів. "Наші цілі й мета направлені виключно на пом'якшення інвестиційного клімату. Це буде серед пріоритетів економічного розвитку області", – наголосив керівник ЗОДА.

Установче засідання Комітету підприємців – виробників автомобілебудівної галузі

У Закарпатській торгово-промисловій палаті 20 березня відбулося установче засідання Комітету підприємців – виробників автомобілебудівної галузі за участю представників ПрАТ "Єврокар" (генеральний директор Ігор Царенко, член наглядової ради Олексій Ягічев), ТОВ "Сезпарксервіс" (заступник директора Марина Парацинець), ТОВ "Ядзак Україна" (заступник генерального директора Ігор Завізіон), Закарпатської обласної організації роботодавців у сфері автомобілебудування (голова Ігор Царенко), Закарпатської ТПП (президент Отто Ковчар).

Серед основних завдань консультативно-дорадчого органу, що працюватиме при Закарпатській ТПП, – моніторинг стану, тенденцій і динаміки розвитку автомобілебудівної та споріднених галузей промисловості; аналіз соціально-економічних наслідків управлінських рішень в економічній політиці держави і регіону та факторів стримування вільного розвитку підприємниць-

Нові моделі автомобілів "ŠKODA" складатимуть на Закарпатті

Водночас, за словами Валерія Лунченка, Закарпаття стане однією з перших областей, де найближчим часом будуть створені індустріальні парки, так звані вільні економічні зони, зі спрощеними умовами оподаткування та сприятливими умовами для залучення інвестицій.

* * *

ПрАТ "Єврокар" – офіційний виробник автомобілів марок VW Group в Україні, який входить до групи компаній "Атолл Холдінг". За даними Федерації роботодавців автомобільної галузі України, завод у 2013 році зайняв друге місце за обсягами виробництва легкових автомобілів, його частка в загальному обсязі по країні становить 25%. Нині повномасштабні виробничі потужності розраховані на випуск 50 тисяч автомобілів на рік, проте закладений потенціал модернізації дозволяє збільшити їх до 100 тисяч.

Завод "Єврокар" розташований в селі Соломоново Ужгородського району Закарпатської області, за два кілометри від кордону з Угорщиною та Словаччиною, поряд з індустріальним парком "Соломоново". Виробничий майданчик має залізничний термінал, здатний виконувати транспортування до країн ЄС і СНД. Згідно з планами розвитку, "Соломоново" має стати основою першого в Західній Україні автомобільного кластеру. Очікується, що значна частина компонентів і комплектуючих, необхідних для SKD збірки легкових авто, буде проводитися резидентами індустріального парку.

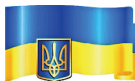
Завод "Єврокар" – унікальний грін-філд проект, спрямований на реалізацію в Україні високотехнологічного автомобільного виробництва. Стратегічною метою проекту є глибока інтеграція в європейську автомобільну промисловість. Підсумком дванадцятирічної діяльності підприємства в Україні стало створення повномасштабного виробництва автомобілів, яке включає основні виробничі процеси – зварювання, фарбування і монтаж авто.

Сьогодні "Єврокар" випускає майже весь модельний ряд автомобілів Škoda. У 2013 році з конвеєра заводу зійшли 11494 авто, а загалом їх було реалізовано торік 11772. Моделям Fabia, Superb і Octavia за продажами у своєму класі вдалося зайняти друге місце, моделі Rapid – третє.

Інф. "ДВ" ЗТПП.

тва; узагальнення пропозицій суб'єктів господарювання щодо покращення умов ведення бізнесу, розробка рекомендацій державним і самоврядним органам із вдосконалення економічної, податкової, митної політики, забезпечення захисту інтересів і підвищення конкурентоспроможності вітчизняних товаровиробників на внутрішньому та зовнішньому ринках; участь у розробці цільових програм, спрямованих на підтримку і розвиток підприємницької, в тому числі інноваційно-інвестиційної діяльності в державі та регіоні.

ЗАКОНОДАВЧО-НОРМАТИВНІ НОВОВВЕДЕННЯ

АНТИКРИЗОВІ ЗАКОНОДАВЧІ НОВАЦІЇ УРЯДУ ТОРКАЮТЬСЯ УСІХ СФЕР ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ СУСПІЛЬСТВА

Закон "Про запобігання фінансової катастрофи та створення передумов для економічного зростання в Україні" за №1166-VII Верховна Рада ухвалила 27 березня. Чисельні зміни, частково наведені нижче, на думку розробників документа сприятимуть збільшенню дохідної частини держбюджету, раціональному використанню державних коштів, врегулюванню окремих питань надання соціальної підтримки громадянам.

Введення у дію норм "антикризового" Закону №1166-VII здійснюватиметься поетапно:

Із 1 квітня 2014 р.:

затверджено постійні основні ставки: податку на прибуток підприємств у розмірі 18%, податку на додану вартість (ПДВ) – 20%; операції з постачання лікарських засобів та виробів медичного призначення (імпорт і постачання виробником) оподатковуватимуться за ставкою 7%;

вартість неоподатковуваних ПДВ товарів, які пересилаються у міжнародних поштових відправленнях, зменшується із 300 до 150 євро;

до 1 жовтня ц.р. продовжено пільгу з ПДВ по операціях із постачання зернових і технічних культур сільськогосподарським підприємствами (крім підприємств, які придбали таку продукцію у виробників). Водночас виробники сільгосппродукції, вирощеної на землях, що перебувають у їх власності, при експорті продукції мають можливість реалізувати її за нульовою ставкою та відшкодувати податковий кредит;

ставки податків і зборів, окрім збору за спеціальне використання лісових ресурсів та екологічного податку з утилізації знятих із експлуатації транспортних засобів, визначених в абсолютних значеннях (крім євро), будуть коригуватися на індекс споживчих цін, індекс цін виробників промислової продукції;

ставка плати за користування надрами на газовий конденсат підвищена з 39% до 42%, на нафту збережена на попередньому рівні – 39%. Розширено коло платників збору у вигляді цільової надбавки до чинного тарифу на природний газ;

удвічі збільшено ставки збору за користування радіочастотним ресурсом України;

збільшено в два рази ставки акцизного податку на нові автомобілі та мотоцикли з об'ємом двигуна понад 0,5 л, встановлено ставки акцизу на мотоцикли з об'ємом двигуна до 0,5 л на рівні 0,06 євро за 1 куб. см. і підвищено удвічі ставки акцизного податку на автомобільні кузови;

встановлена єдина ставка акцизного податку на дизпаливо (98 євро за 1000 кг) замість диференційованих ставок залежно від вмісту сірки (від 46 євро до 98 євро за 1000 кг). Введено оподаткування альтернативного палива;

базою оподаткування податком на нерухомість встановлено загальну площу об'єкта житлової нерухомості замість житлової площі;

введено збір на обов'язкове державне пенсійне страхування за ставкою 0,5% при здійсненні операцій з купівлі юридичними і фізичними особами іноземної валюти в безготівковій та (або) готівковій формі.

Із 1 травня 2014 р.:

збільшується ставка акцизного податку на пиво на 42,5%;

змінюються пропорції розподілу єдиного соціального внеску (ЄСВ) між фондами соціального страхування: на пенсійне страхування збільшиться на 1,1%, на страхування на випадок безробіття зменшиться на 1,0%, на страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням зменшиться на 0,2%, на страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності, збільшиться на 0,1%;

скасовується спеціальний порядок нарахування пенсій держслужбовцям у розмірі 80% від зарплати. Для них встановлюється загальний принцип нарахування пенсій (70% від зарплати).

Із 1 липня 2014 р.:

оподаткування доходів у вигляді заробітної плати оподатковуватиметься по старому за ставками 15% (17% від суми, що перевищує 10 розмірів мінімальних зарплат на 1 січня податкового року);

встановлюється прогресивна шкала оподаткування пасивних доходів за ставками: 15% (у 2014 р. дохід до 248,472 тис. грн.), 20% (у 2014 р. дохід від 248,473 тис. грн. до 482,328 тис. грн.) і 25% (у 2014 р. дохід понад 482,329 тис. грн.), а саме: дивідендів, відсотків, роялті, інвестиційного прибутку (з обов'язковим проведенням річного перерахунку нарахованого (утриманого) податку); пенсійні виплати, розмір яких перевищує 10 тис. грн, будуть оподатковуватися за ставкою 15% (17%) із суми перевищення;

збільшуються ставки акцизного податку на тютюнові вироби на 31,5%.

Із 1 вересня 2014 р. збільшуються ставки акцизного податку на спирт та алкогольні напої на 25%.

Із 1 січня 2015 р. буде здійснюватися індексація нормативної грошової оцінки земель для визначення бази оподаткування фіксованим сільськогосподарським податком.

Варто зауважити, що внаслідок прийняття Закону 1166-VII виникли окремі неузгодженості норм чинного законодавства, тому найближчим часом слід очікувати подальших антикризових новацій. Наприклад, Міністерство фінансів вже повідомило про "технічну помилку" – введення з 1 квітня 5% податку на доходи від депозитів, яку обіцяють виправити шляхом подачі до Верховної Ради законопроекту про призупинення в період із 1 квітня до 1 липня ц.р. дії відповідних норм Податкового кодексу.

ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ У СФЕРІ ЗЕД – ШТРАФ

До суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності України або іноземних суб'єктів господарської діяльності за відповідні порушення законодавства України у сфері ЗЕД можуть бути застосовані такі спеціальні санкції:

накладення штрафів у випадках несвоєчасного виконання або невиконання суб'єктами ЗЕД та іноземними госпсуб'єктами своїх обов'язків пов'язаних із Законом "Про зовнішньоекономічну діяльність". Розмір штрафів визначається відповідними положеннями законів та (або) рішеннями судових органів;

застосування до суб'єктів ЗЕД та іноземних госпсуб'єктів індивідуального режиму ліцензування, що встановлює певні заборони, обмеження або порядок здійснення зовнішньоекономічних операцій;

тимчасове зупинення зовнішньоекономічної діяльності, у випадках проведення дій, які можуть зашкодити інтересам національної економічної безпеки.

Зазначені спеціальні санкції передбачено статтею 37 Закону №959-XII "Про зовнішньоекономічну діяльність".

ПРАВО НА АВТОМАТИЧНЕ БЮДЖЕТНЕ ВІДШКОДУВАННЯ ПДВ: КРИТЕРІЇ ВІДПОВІДНОСТІ

За інформацією Міндоходів, для отримання права на автоматичне бюджетне відшкодування сум податку на додану вартість платники податку мають відповідати зокрема таким критеріям:

питома вага операцій, до яких застосовується нульова ставка, впродовж попередніх дванадцяти послідовних звітних податкових періодів (місяців) сукупно становить не менше 40% загального обсягу поставок;

загальна сума розбіжностей між податковим кредитом, сформованим платником податку за придбаними товарами (послугами), та податковими зобов'язаннями його контрагентів, у частині постачання таких товарів (послуг), що виникла протягом попередніх трьох послідовних календарних місяців, не перевищує 10% заявленої платником податків суми бюджетного відшкодування;

чисельність працівників, які перебувають у трудових відносинах із платниками податку, перевищує 20 осіб у кожному з останніх чотирьох звітних податкових періодів (кварталів);

середня заробітна плата працівників не менш ніж у два з половиною рази перевищує мінімальний встановлений законодавством рівень у кожному з останніх чотирьох звітних податкових періодів (кварталів);

платник податку має основні фонди (починаючи зі звітності за II квартал 2011 року – основні засоби) для ведення задекларованої діяльності, залишкова балансова вартість яких на звітну дату за даними податкового обліку перевищує суму податку, заявлену до відшкодування за попередні 12 календарних місяців;

платник податку не має податкового боргу.

Критерії оцінки платника, відповідність яким надає йому право на отримання автоматичного бюджетного відшкодування сум ПДВ, ґрунтуються на аналізі даних його звітних показників та наявної податкової інформації.

У ПОДАТКОВІЙ НАКЛАДНІЙ НА ПОСТАВКУ ТОВАРІВ ВКАЗУЄТЬСЯ КОД УКТЗЕД - 2012

З початку цього року при здійсненні операцій із реалізації товарів, які були ввезені на митну територію України, а також підакцизних товарів, у податковій накладній треба зазначати код УКТЗЕД (Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності) версії 2012 року.

Відповідно до п. 201.1 ст. 201 Податкового кодексу (ПКУ) платник податку зобов'язаний надати покупцю (отримувачу) на його вимогу підписану уповноваженою платником особою та скріплену печаткою податкову накладну, у якій зазначаються в окремих рядках визначені підпунктами "а"–"і" п. 201.1 ст. 201 розділу V ПКУ обов'язкові реквізити. Зокрема для підакцизних товарів і товарів, увезених на митну територію України, в податковій накладній має бути вказаний код товару згідно з УКТЗЕД.

Закон від 19.09.2013 р. №584-VII "Про Митний тариф України", товарна номенклатура якого відповідає Гармонізованій системі 2012 року, набрав чинності 1 січня ц.р. Міндоходів наказом від 22.01.2014 р. №54 затвердило перехідні таблиці від УКТЗЕД версії 2007 р. до УКТЗЕД версії 2012 р.

Отже, при здійсненні операцій з реалізації товарів, які були ввезені на митну територію України (як до, так і після 1 січня 2014 р.), а також підакцизних товарів, у податкових накладних слід зазначити код УКТЗЕД - 2012. У разі необхідності співставлення кодів різних версій, слід використовувати перехідні таблиці, затверджені Міндоходів наказом №54.

МІНДОХОДІВ НАГАДУЄ ПРО ВИМОГИ МИТНОГО КОДЕКСУ ЩОДО ВИДАЧІ ФІНАНСОВИХ ГАРАНТІЙ

Після завершення митного оформлення товарів чи процедури транзитного перевезення товарів та за відсутності порушення особою зобов'язань зі сплати митних платежів фінансова гарантія повертається (вивільняється) не пізніше двох годин після того, як орган доходів і зборів отримає підтвердження фактичного виконання зобов'язань, забезпечених цією гарантією.

При вивільненні (поверненні) індивідуальної (одноразової) фінансової гарантії у паперовому вигляді органом доходів і зборів на всіх її примірниках проставляється відбиток відповідного митного забезпечення.

ВИРОБНИКУ-НЕРЕЗИДЕНТУ ПРО НАДАННЯ ДЕКЛАРАЦІЇ ВІДПОВІДНОСТІ ПІД ЧАС МИТНОГО ОФОРМЛЕННЯ ТОВАРІВ

Законом про стандарти, технічні регламенти та процедури оцінки відповідності встановлено зобов'язання виробників і постачальників, відповідно до яких виробник або його уповноважений представник в Україні повинні, зокрема, зберігати декларацію про відповідність та надавати її за запитом органів ринкового нагляду. Про це йдеться у листі Міндоходів від 18.02.2014 р. №4257/7/99-99-24-01-17.

Водночас, якщо виробник не є резидентом України та відсутній його уповноважений представник в Україні, то постачальник зобов'язаний забезпечити органи ринкового нагляду за їх запитом необхідною інформацією стосовно продукції, у тому числі копією декларації про відповідність.

У зв'язку з цим, виробник – нерезидент України повинен скласти декларацію про відповідність, копію якої на запит органу ринкового нагляду має надати постачальник продукції у разі, якщо виробник не має свого уповноваженого представника на території України.

Таким чином, до митного оформлення надається декларація про відповідність продукції, складена виробником – нерезидентом України.

НЕРЕЗИДЕНТ МОЖЕ ЗДІЙСНИТИ РОЗРАХУНКИ ЗА ПРИДБАНІ У РЕЗИДЕНТА АКЦІЇ В ГРИВНЯХ

Іноземні інвестиції можуть здійснюватися в іноземній валюті, валюті України та у формі придбання не забороненого законами України нерухомого чи рухомого майна, включаючи будинки, квартири, приміщення, обладнання, транспортні засоби та інші об'єкти власності, шляхом прямого одержання майна та майнових комплексів або у вигляді акцій, облігацій чи інших цінних паперів.

У разі здійснення інвестицій в Україну у грошовій формі іноземний інвестор має право відкрити інвестиційний рахунок та перерахувати на нього іноземну валюту з-за кордону, здійснювати продаж іноземної валюти з інвестиційного рахунку та зараховувати на інвестиційний рахунок кошти в гривнях, отримані від продажу іноземної валюти, для подальшого здійснення іноземної інвестиції.

Порядок іноземного інвестування встановлено положенням про порядок іноземного інвестування в Україну, затвердженим постановою правління НБУ від 10.08.2005 за №280.

ПОРЯДОК ОБЛІКУ ПДВ ПРИ ЗБІЛЬШЕННІ МИТНОЇ ВАРТОСТІ ТОВАРІВ: РОЗ'ЯСНЕННЯ ПОДАТКІВЦІВ

Міндоходів розглянуло питання щодо включення до податкового кредиту сум ПДВ, сплачених митним органам у зв'язку зі збільшенням митної вартості імпортованих товарів.

У листі від 8.01.2014 р. №58/6/99-99-19-04-02-15 зокрема нагадується, що у разі зміни митної вартості імпортованих товарів посадовою особою митного органу у строк, що не перевищує 10 робочих днів із дня надходження інформації про доплату сум митних платежів або реєстрації заяви декларанта, складається аркуш коригування.

Таким чином, в звітному періоді, в якому відбулось оформлення аркуша коригування, платник податку має право включити до складу податкового кредиту суму ПДВ, яка зазначена в аркуші коригування та сплачена до бюджету.

Оскільки аркуш коригування є невід'ємною частиною відповідної митної декларації, у розділі II реєстру виданих та отриманих податкових накладних зазначається: у графі 2 – дата отримання аркуша коригування до МД, у графі 3 – дата складання аркуша коригування до МД, у графі 4 – номер МД, до якої складено аркуш коригування, у графі 5 – вид документа "МДП" чи "МДЕ".

Якщо суми ПДВ, зазначені в аркуші коригування до МД, помилково не були включені до складу податкового кредиту у визначений період, то такою можливістю можна скористатися шляхом подання уточнюючого розрахунку.

Щодо включення збільшеної митної вартості до собівартості реалізованого товару, то платник податку на прибуток може виправити допущену помилку шляхом коригування собівартості реалізованих товарів у річній декларації з податку на прибуток підприємств, якщо помилка здійснена у звітному податковому році, або шляхом врахування у складі інших витрат, якщо помилка була здійснена в минулі звітні роки.

СПЛАТА МИТНИХ ПЛАТЕЖІВ МОЖЕ ЗДІЙСНЮВАТИСЯ АВАНСОМ

Авансовими платежами є грошові кошти у валюті України, внесені за бажанням платника на рахунки органів доходів і зборів, як попередня сплата майбутніх митних платежів. Дана норма передбачена ст. 299 Митного кодексу.

По завершенню митних формальностей кошти в сумі, на яку зроблено розпорядження, перераховуються органом доходів і зборів до державного бюджету. У разі відмови від завершення митних формальностей сума передоплати, на яку зроблено розпорядження, знову набуває статусу авансових платежів.

Суми авансових платежів, які перебувають на рахунку органу доходів і зборів без розпорядження про використання протягом 1095 днів із дня їх внесення, підлягають перерахуванню до державного бюджету.

ВИЗНАЧЕННЯ МИТНОЇ ВАРТОСТІ ІМПОРТОВАНИХ ТОВАРІВ – ОСНОВНИЙ ТА ДРУГОРЯДНІ МЕТОДИ

Митною вартістю товарів, які переміщуються через митний кордон України, є вартість товарів, що використовується для митних цілей, яка базується на ціні, що фактично сплачена або підлягає сплаті за ці товари. Порядок визначення митної вартості товарів регулюється розділом III Митного кодексу (МКУ).

Визначення митної вартості товарів, які ввозяться в Україну відповідно до митного режиму імпорту, здійснюється за наступними методами.

Основний метод – за ціною договору (контракту) щодо товарів, які імпортуються (вартість операції).

Другорядні методи – за ціною договору щодо ідентичних товарів; за ціною договору щодо подібних (аналогічних) товарів; на основі віднімання вартості; на основі додавання вартості (обчислена вартість), а також так званий резервний метод.

Зазвичай застосовується основний метод визначення митної вартості товарів – за ціною договору (контракту). Кожний наступний метод застосовується, якщо митна вартість товарів не може бути визначена шляхом застосування попереднього методу відповідно до норм МКУ.

ОСНОВНІ УМОВИ ПОМІЩЕННЯ ТОВАРІВ У МИТНИЙ РЕЖИМ ІМПОРТУ

Імпорт – митний режим, відповідно до якого іноземні товари після сплати всіх митних платежів, встановлених законами України на імпорту цих товарів, та виконання усіх необхідних митних формальностей випускаються для вільного обігу на митній території України (ч.1 ст.74 Митного кодексу).

Для поміщення товарів у митний режим імпорту необхідно: подати органу доходів і зборів, що здійснює випуск товарів, документи на такі товари;

сплатити митні платежі, якими відповідно до законів України обкладаються товари під час ввезення на митну територію України в режимі імпорту;

виконати встановлені відповідно до закону вимоги щодо заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Митний режим імпорту може бути застосований до товарів, що надходять на митну територію України, та до товарів, що зберігаються під митним контролем або поміщені в інший митний режим, а також до продуктів переробки товарів, поміщених у митний режим переробки на митній території України.

Товари, поміщені у митний режим імпорту, набувають статусу українських товарів. Підтвердженням цього є митна декларація, за якою ці товари випущено у вільний обіг.

ЗАПОВНЕННЯ РЕЄСТРУ ПОДАТКОВИХ НАКЛАДНИХ ПРИ ЕКСПОРТІ ТОВАРІВ: РЕКОМЕНДАЦІЇ ПОДАТКІВЦІВ

Особливості заповнення деяких граф розділу I "Видані податкові накладні" визначені у р. III Порядку ведення реєстру виданих та отриманих податкових накладних, затвердженого наказом Міндоходів від 25.11.2013 №708.

Так, при занесенні до р. I реєстру податкової накладної, складеної за операціями з експорту товарів:

у графі 1 записується порядковий номер податкової накладної (порядковий номер накладної відповідає порядковому номеру запису в реєстрі);

у графі 2 вказується дата складання податкової накладної, що відповідає даті вивезення, фактично підтвердженої оригіналом митної декларації (МД);

у графі 3 проставляється номер МД;

у графі 4 зазначається "МДП" – митна декларація, складена на паперових носіях або "МДЕ" – електронна митна декларація;

у графі 5 вказується найменування (прізвище, ім'я, по батькові – для фізособи-підприємця) покупця;

у графі 6 – умовний ІПН "400000000000";

у графах 7, 12 відображається митна вартість експортованих товарів;

графи 8–11 та графа 13 не заповнюються.

РЕІМПОРТ: НЮАНСИ ЗВІЛЬНЕННЯ ТОВАРІВ ВІД ОПОДАТКУВАННЯ

Згідно з п. 206.3 ст. 206 Податкового кодексу операції із ввезення товарів у митному режимі реімпорту звільнюються від оподаткування, крім операцій із ввезення відповідно до п. 3 ч. 2 ст. 78 Митного кодексу (МКУ), що оподатковуються податком за основною ставкою.

Також п. 3 ч. 2 ст. 78 МКУ передбачено, що у митний режим реімпорту можуть бути поміщені товари, які були у митному режимі експорту (остаточного вивезення) і повертаються особі, яка їх експортувала, у зв'язку з невиконанням (неналежним виконанням) умов зовнішньоекономічного договору, згідно з яким ці товари поміщувалися у режим експорту, або з інших обставин, що перешкоджають виконанню договору, якщо ці товари:

повертаються на митну територію України у строк, що не перевищує шести місяців з дати вивезення їх за межі цієї території у митному режимі експорту;

перебувають у такому ж стані, в якому вони оформлені у митний режим експорту, крім природних змін їх якісних та (або) кількісних характеристик (за нормальних умов транспортування, зберігання і використання (експлуатації)), внаслідок чого були виявлені недоліки, що спричинили реімпорт товарів.

ПОДАТКІВЦІ НАГАДУЮТЬ ПРО ТЕРМІНИ СПЛАТИ МИТНИХ ПЛАТЕЖІВ

У разі ввезення товарів на митну територію України суми митних платежів, нараховані органом доходів і зборів, підлягають сплаті до Державного бюджету. Митні платежі сплачуються платником податків до або в день подання податковому органу митної декларації для митного оформлення, крім випадків, якщо відповідно до Митного кодексу (МКУ) товари ввозяться на митну територію України із звільненням від оподаткування митними платежами (ст. 297 МКУ).

При розміщенні товарів на тимчасове зберігання митні платежі мають бути сплачені до закінчення строку тимчасового зберігання. Якщо до закінчення визначеного строку товари поміщуються в інший митний режим, що передбачає сплату митних платежів, вони сплачуються не пізніше випуску товарів вже відповідно до цього режиму.

У разі вивезення товарів із митної території України вивіз мито має бути сплачене не пізніше дня прийняття органом доходів і зборів митної декларації для митного оформлення, якщо інше не встановлено МКУ. У разі зміни митного режиму платежі мають бути сплачені не пізніше дня випуску товарів у наступному митному режимі.

Строком сплати митних платежів вважається:

у разі використання товарів, ввезених на митну територію України з умовним звільненням від оподаткування митними платежами, в інших цілях, ніж ті, у зв'язку з якими було надано звільнення, – перший день, коли особа порушила обмеження щодо користування та (або) розпорядження зазначеними товарами. Якщо такий день встановити неможливо, строком сплати митних платежів вважається день прийняття органом доходів і зборів митної декларації на такі товари для митного оформлення;

при порушенні вимог і умов митних режимів, що відповідно до МКУ тягне за собою виникнення обов'язку зі сплати митних платежів, – день вчинення такого порушення. Якщо такий день установити неможливо, строком сплати митних платежів вважається день початку дії відповідного митного режиму;

в інших випадках – день виникнення обов'язку зі сплати митних платежів.

ПЕРЕЛІК ВИДІВ ДІЯЛЬНОСТІ, ЯКІ НЕ ДОЗВОЛЯЮТЬ СТАТИ ПІДПРИЄМЦЕМ-СПРОЦЕНЦЕМ

Згідно з пунктом 291.5 статті 291 Податкового кодексу (ПКУ) не можуть бути платниками єдиного податку фізичні особи – підприємці, які здійснюють:

діяльність з організації, проведення азартних ігор;

обмін іноземної валюти;

виробництво, експорт, імпорт, продаж підкацизних товарів (крім роздрібного продажу паливно-мастильних матеріалів в ємностях до 20 літрів та діяльності фізичних осіб, пов'язаної з роздрібним продажем пива і столових вин);

видобуток, виробництво, реалізацію дорогоцінних металів і каміння, у тому числі органічного утворення (крім виробництва, постачання, продажу (реалізації) ювелірних та побутових виробів із дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органічного утворення та напівдорогоцінного каміння);

видобуток, реалізацію корисних копалин, крім реалізації корисних копалин місцевого значення;

**ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВА
ПАЛАТА УКРАЇНИ**

Тільки ТПП України згідно чинного законодавства України підтверджує
обставини непереборної сили
(форс-мажорні обставини)

діяльність у сфері фінансового посередництва, крім діяльності у сфері страхування, яка здійснюється страховими агентами, визначеними Законом "Про страхування", сюрвейєрами, аварійними комісарами та аджастерами, визначеними розділом III ПКУ; діяльність з управління підприємствами;

діяльність із надання послуг пошти (крім кур'єрської діяльності) та зв'язку (крім діяльності, що не підлягає ліцензуванню);

діяльність із продажу предметів мистецтва та антикваріату, з організації торгів (аукціонів) виробами мистецтва, предметами колекціонування або антикваріату;

діяльність з організації, проведення гастрольних заходів; технічні випробування та дослідження (група 74.3 КВЕД ДК 009:2005);

діяльність у сфері аудиту.

Також не можуть бути платниками єдиного податку:

фізичні особи - підприємці, які надають в оренду земельні ділянки, загальна площа яких перевищує 0,2 гектара, житлові приміщення та (або) їх частини, загальна площа яких перевищує 100 кв. метрів, нежитлові приміщення (споруди, будівлі) та (або) їх частини, загальна площа яких перевищує 300 кв. метрів;

страхові (перестрахові) брокери;

фізичні особи – нерезиденти;

суб'єкти господарювання, які на день подання заяви про реєстрацію платником єдиного податку мають податковий борг, крім безнадійного податкового боргу, що виник внаслідок дії обставин непереборної сили (форс-мажорних обставин).

КОНТРОЛЮЮЧІ ОРГАНИ МОЖУТЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО СУДУ ЩОДО ПРИПИНЕННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Відповідно до абз. 5 ч. 1 ст. 51 Господарського кодексу (ГКУ) підприємницька діяльність припиняється на підставі рішення суду у випадках, передбачених ГКУ та іншими законами.

Органи державної влади та органи місцевого самоврядування відповідно до своїх повноважень та у порядку, встановленому законом, можуть застосовувати до суб'єктів господарювання такі адміністративно-господарські санкції, як скасування державної реєстрації та ліквідація суб'єкта господарювання (абз. 12 ч. 1 ст. 239 ГКУ).

Підпунктом 20.1.37 ст. 20 Податкового кодексу визначено, що контролюючі органи мають право у випадках, встановлених законом, звертатися до суду щодо припинення юридичної особи та припинення фізичною особою – підприємцем підприємницької діяльності та (або) про визнання недійсними установчих (засновницьких) документів суб'єктів господарювання.

Згідно з Порядком обліку платників податків і зборів керівник податкового органу приймає рішення у вигляді розпорядження відносно платника податків про звернення до суду чи господарського суду із заявою (позовною заявою) про винесення судового рішення щодо припинення юрособи чи підприємницької діяльності фізособи-підприємця, скасування державної реєстрації змін до установчих документів юридичної особи, якщо платник податків не має заборгованості перед бюджетом та у разі:

неподання протягом одного року в органи доходів і зборів податкової декларації, документів податкової звітності;

суперечності чинному законодавству установчих документів;

провадження діяльності, яка суперечить установчим документам та законодавству;

наявності в Єдиному державному реєстрі запису про відсутність юридичної особи за вказаним її місцезнаходженням;

наявності в органі доходів і зборів передбачених законами інших підстав для постановлення судового рішення щодо припинення (ліквідації) чи скасування державної реєстрації суб'єкта господарювання.

ЗАТВЕРДЖЕНО НОВУ ФОРМУ ПОДАТКОВОЇ НАКЛАДНОЇ ТА ПОРЯДОК ЇЇ ЗАПОВНЕННЯ

Наказом Міндоходів від 14.01.2014 р. №10 до податкової накладної, яка застосовується з 1 березня ц.р., внесено зокрема такі зміни:

у верхній лівій частині податкової накладної слід зазначити форму її виписки (паперова чи електронна);

до реквізиту "Порядковий номер" додана ще одна графа, в якій буде відображатися код виду діяльності, що передбачає спеціальний режим оподаткування (2 – сільськогосподарські спецрежимники, 3 – сільгосппідприємства, які відповідають критерію спецрежимників, але не обрали його, 4 – переробні підприємства). Якщо платник податку перебуває на загальному режимі оподаткування, то код діяльності не заповнюється.

Всі графи податкової накладної, що мають вартісні показники, заповнюються у гривнях з копійками. У новій формі накладної вилучені всі посилання на свідоцтво про реєстрацію платником ПДВ, оскільки з 1 січня ц.р. такі свідоцтва не видаються.

ЗА НЕСВОЄЧАСНУ СПЛАТУ ПОДАТКОВОГО БОРГУ – ШТРАФ І ПЕНЯ

У разі надходження до контролюючого органу рішення суду, яке є підставою для розстрочення (відстрочення) сум заборгованості, та за умови відсутності факту його оскарження контролюючий орган складає і затверджує графік погашення розстрочених (відстрочених) сум податкового боргу та повідомляє платника податків про граничні терміни погашення боргу, розстроченого згідно із судовим рішенням.

Якщо платник податків не сплачує узгоджену суму грошового зобов'язання протягом строків, визначених Податковим кодексом (ПКУ), він притягується до відповідальності у вигляді штрафу, передбаченого ст. 126 ПКУ. А саме 10% суми боргу – при затримці до 30 календарних днів, 20% – при затримці більше 30 календарних днів.

Крім того, згідно зі ст. 129 ПКУ після закінчення встановлених строків погашення узгодженого грошового зобов'язання на суму податкового боргу нараховується пеня.

ПОДАТКОВИЙ БОРГ – ПІДСТАВА ДЛЯ ВІДМОВИ В РЕЄСТРАЦІЇ ПЛАТНИКА ЄДИНОГО ПОДАТКУ

Міндоходів інформує підприємців, що підставами для прийняття контролюючим органом рішення про відмову у реєстрації суб'єкта господарювання як платника єдиного податку (ЄП) є:

невідповідність вимогам, встановленим ст. 291 Податкового кодексу (ПКУ) для різних груп платників єдиного податку, зокрема недотримання умови щодо використання праці найманих осіб, перевищення обсягу доходу, встановленого для певної групи єдиноплатників, провадження діяльності, вид якої не передбачає застосування спрощеної системи оподаткування;

наявність у суб'єкта господарювання, який утворюється у результаті реорганізації (крім перетворення) будь-якого платника податку, непогашених податкових зобов'язань чи податкового боргу, що виникли до реорганізації;

недотримання механізму переходу на спрощену систему оподаткування (подання заяви про перехід із порушенням встановлених ПКУ термінів, неподання розрахунку доходу за попередній календарний рік).

У разі відмови в реєстрації платника ЄП контролюючий орган зобов'язаний надати протягом двох робочих днів із дня подання суб'єктом господарювання відповідної заяви письмову вмотивовану відмову, яка може бути оскаржена у встановленому порядку.

Особливості застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності встановлено главою 1 розділу XIV ПКУ.

Стосовно непогашених податкових зобов'язань чи податкового боргу – однієї з підстав відмови в реєстрації платника ЄП, варто нагадати: діючий порядок заповнення документів на переказ у разі сплати (стягнення) податків, зборів, митних платежів, єдиного внеску, здійснення бюджетного відшкодування податку на додану вартість, повернення помилково або надміру зарахованих коштів, затверджено наказом Міндоходів від 22.10.2013 р. за №609.

При сплаті податків, зборів, митних платежів, єдиного соціального внеску в рахунок погашення податкового боргу в розрахунковому документі у полі "Призначення платежу" зазначається код виду платежу – 140 (надходження до бюджету коштів у рахунок погашення податкового боргу).

РОЗМІРИ СТАВОК ЗБОРУ ЗА СПЕЦВИКОРИСТАННЯ ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ ЗРОСЛИ УДВІЧІ

Законом від 19 грудня 2013 р. №713-VII "Про внесення змін до Податкового кодексу щодо ставок окремих податків", який набрав чинності 1 січня ц.р., ставки збору за спеціальне використання лісових ресурсів, визначені підпунктами 331.1 та 331.2 ст. 331 ПКУ, викладені у нових розмірах. Порівняно з діючими у попередньому році вони збільшилися у 2 рази.

Розрахунок лісового збору складається за формою, затвердженою наказом Мінфіну від 21.12.2012 р. №1404, та подається до контролюючого органу за місцем розташування лісової ділянки. Граничні терміни подання звітності збору за спеціальне використання лісових ресурсів та сплати податкових зобов'язань у цьому році є:

I квартал – 12 травня та 20 травня 2014 р. відповідно;

ІІ квартал – 11 серпня та 19 серпня 2014 р. відповідно;

ІІІ квартали – 10 листопада та 19 листопада 2014 р. відповідно.

За 2014 рік звітуватися буде треба відповідно 9 лютого та 19 лютого 2015 р.

Підготував **Юрій Чейпеш**, "ДВ" ЗТІП.

Громадськість Ужгорода вшанувала пам'ять Великого Кобзаря

В історії нашої держави 9 березня – день особливий. Два століття тому цей день явив світові великого сина великого народу – Тараса Григоровича Шевченка.

Сьогодні неможливо переоцінити велетенський внесок видатного поета і художника в пробудження й формуван-

ня національної свідомості українців, у розвиток української та світової культури. Печать Шевченкового духу лежала і лежить на всіх ділах і діях, на всіх сторонах суспільного і культурного розвитку українського народу.

Геніальна творчість і життєвий шлях, який судилося пройти митцю від кріпака до академіка гравюри імператорської академії мистецтв, більше того – до речника етнонаціонального буття та консолідатора українського етносу, зробили його символом українства і одним із найпотужніших чинників у формуванні українських державницьких інтересів.

Широта політичного мислення, боротьба проти соціальної неправди і неволі, проти будь-якого насильства над людськими душами піднесли Тараса Шевченка до вершин речника української нації. Мовою своїх творів він завершив процес формування загальноукраїнського літературного мовлення на національній основі. Як художнє явище мова

його творів стала родоначальною мовою нової української літератури. Ідеї, думки, вся творчість Шевченкового генія, його наука любові до України в поєднанні з повагою до інших народів увійшли у свідомість наступних поколінь.

Як гуманіст Тарас Шевченко обіймав серцем усі народи – недаремно його ім'я відоме в усьому світі, його творчість люблять і вивчають далеко за межами України. Цього-річ, коли вся світова громадськість відзначає 200-річчя духовного провідника українців, і на Батьківщині поета, і за кордоном читають уривки з його поезій і поем різними мовами, говорять про значення його літературної спадщини в духовному житті сучасного громадянського суспільства.

З нагоди знаменної дати офіційні й культурно-мистецькі та просвітницькі заходи із вшанування пам'яті Великого Кобзаря проходять у всіх куточках нашої держави.

В обласному центрі Закарпаття Шевченківські дні розпочалися 18 лютого з організованої Закарпатським інститутом післядипломної педагогічної освіти конференції на тему "Ідеї Тараса Шевченка в демократичній освіті сучасної України" за участі викладачів і студентів вищих навчальних закладів краю.

25 лютого, в день народження Тараса Шевченка за старим стилем, на філологічному факультеті Ужгородського національного університету відбулася міжнародна наукова конференція "Тарас Шевченко – володар у царстві духа", на яку зібралися науковці з різних областей України та сусідніх країн. Перед початком заходу учні лінгвістичної гімназії ім. Т.Г. Шевченка продемонстрували театралізоване дійство, декламуючи вірші поета та виконуючи композиції за мотивами його творів.

Шевченківські читання, присвячені ювілею Великого Кобзаря, проходили у перші дні березня і в Археологічному музеї ім. Е. Балагурі. Доповіді про постать Тараса Шевченка у світовому вимірі, його історичні погляди, наукову діяльність, вплив на суспільну думку в Україні й зокрема в Закарпатті виголошували науковці та студенти історичного факультету Ужгородського національного університету.

6 березня в Закарпатському обласному академічному театрі ляльок "Бавка" відбулася прем'єра вистави "Сторінки щоденника поета", в основу якої лягли уривки з п'єси закарпатського письменника Олександра Гав-

роша. Жанр постановки провідного актора театру Миколи Карпенка – експериментальна художньо-публіцистична вистава, що відтворює період заслання поета, заглиблюється у внутрішній стан людини, яка при забороні писати й малювати, все ж духовно не ламається і творить шедеври. Невдовзі наймолодші глядачі побачать виставу "Кобзарик" за віршами Т.Г. Шевченка, над якою працює відомий режисер Олександр Куцик.

Із метою популяризації кращих надбань літературної спадщини Великого Кобзаря Центральна міська бібліотека організувала проведення 5 березня літературно-музичного вечора під назвою "Я так ніжно їх любив", а Центральна дитяча бібліотека підготувала літературно-музичну композицію "Шевченкові думки переживуть віки".

Поетичний марафон під гаслом "Маєш "Кобзар" – виходь у народ" організували 9 березня працівники Закарпатської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Ф. Потушняка за участі крайового осередку Національної спілки письменників України. До акції приєдналося й чимало ужгородців, які зі своїми "Кобзарями" прийшли до пам'ятника Тарасу Шевченку на площі Народній, де декламували улюблені вірші великого поета.

Цього дня в Ужгороді відбулося і велелюдне народне віче за участю голови Закарпатської облради Івана Балого, голови облдержадміністрації Валерія Лунченка, керівників обласних установ, представників політичних і громадських об'єднань, депутатів місцевих рад, науковців, студентів, митців, священників, журналістів, що розпочалося з церемонії покладання вінків і квітів до пам'ятника Т.Г. Шевченку.

Вклонитись світлій пам'яті Великого Кобзаря прийшли і представники Закарпатської торгово-промислової палати (президент Отто Ковчар) та Закарпатського товариства чеської культури (співголова Тетяна Сергієнко).

Атмосфери урочистості додавало театралізоване дійство, підготовлене Заслуженим академічним Закарпатським народним хором (художній керівник і головний диригент Наталія Петій-Потапчук), у виконанні якого прозвучали "Думи мої, думи..." та "Молитва

за Україну". Згодом у Закарпатському обласному музично-драматичному театрі відбувся святковий концерт "В сім'ї вольній, новій", де закарпатські колективи виконали пісні на вірші Тараса Шевченка в сучасній обробці.

Український гімн-славень та молитва, високого духу поезія й пісні Великого Кобзаря, що були виконані в ході урочистих заходів, любов і шана до Пророка нації та, водночас, смуток за Героями України, які поклали життя за її свободу, спонукали закарпатців, як і всіх співвітчизників, до єдності, згуртованості, послідовності задля захисту і збереження цілісності нашої держави та гідного життя її громадян.

Нині, коли Україна духовно відроджується, постать Тараса Шевченка та його неоціненна спадщина сприймаються як уособлення непереборної сили й енергії українського народу. Великий Кобзар дивиться на нас крізь епохи, ріднить та об'єднує у нелегкий час, закликаючи проявити незламний дух і волю до розбудови омріяної ним України – суверенної й самоврядної, незалежної та відкритої, правової та демократичної держави в центрі Європи.

Ольга Ян, "ДВ" ЗТПП.

ОСНОВНІ ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПОСЛУГ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВОЇ ПАЛАТИ

■ Консультації з питань підприємницької, зовнішньоекономічної, інвестиційної діяльності.

■ Організація і проведення в Україні та за кордоном ділових місій, форумів, конференцій, семінарів.

■ Сприяння українським й іноземним компаніям у пошуку бізнес-партнерів, встановленні різних форм співробітництва.

■ Організація індивідуальних переговорів представників вітчизняних та іноземних підприємств.

■ Проведення ділових зустрічей "Міжнародні контактні дні".

■ Забезпечення функціонування постійно діючої виставки продукції закарпатських виробників.

■ Представлення продукції і послуг суб'єктів господарювання у розділі "Інтернет-виставка підприємств Закарпаття" на веб-сайті ЗТПП.

■ Організація поїздок на вітчизняні й зарубіжні виставки-ярмарки, бізнес-форуми, семінари, конференції.

■ Проведення презентацій українських та іноземних компаній.

■ Маркетингові дослідження, інформування про кон'юнктуру внутрішнього і зовнішнього ринків.

■ Експертиза якості, кількості, вартості, комплектності вітчизняних та імпортованих товарів.

■ Підтвердження норм витрат сировинних матеріалів, засвідчення відсоткового ступеня використання сировини й рівня її вартості у загальній вартості готової продукції.

■ Оцінка рухомого й нерухомого майна, земельних ділянок, майнових і немайнових прав, цінних паперів, інтелектуальної власності, бізнесу.

■ Оцінка та визначення технічного стану транспортних засобів, машин, обладнання, механізмів.

■ Засвідчення сертифікатів про походження товарів, про належність продукції власному виробництву.

■ Експертиза і сертифікація продукції на відповідність вимогам нормативно-технічної документації, оформлення сертифікатів відповідності та їх реєстрація у системі добровільної сертифікації "CERTEX".

■ Надання консультацій з питань експертизи і сертифікації товарів.

■ Оформлення карнетів АТА – уніфікованих митних документів для здійснення тимчасового ввезення чи транзиту товарів до третіх країн без сплати мита й інших зборів і податків.

■ Розробка й оцінка бізнес-планів та інвестиційних проектів.

■ Надання юридично-правових послуг і консультацій у всіх сферах господарської діяльності.

■ Розробка установчих документів для створення підприємств та організацій.

■ Оформлення ліцензійних договорів про передачу прав на об'єкти інтелектуальної власності.

■ Розробка і рецензування зовнішньоекономічних договорів (контрактів).

■ Проведення експертизи документів і підтвердження настання форс-мажорних обставин.

■ Послуги з оцінки збитків, понесених у результаті настання надзвичайних ситуацій.

■ Юридичне забезпечення провадження інвестиційної діяльності.

■ Консультації з питань міжнародного комерційного арбітражу, підготовка матеріалів до розгляду та захист інтересів в МКАС при ТПП України.

■ Розгляд і вирішення спорів постійно діючим Третейським судом при Закарпатській ТПП.

■ Послуги з комерційної медіації – посередництва у процесі переговорів щодо врегулювання спорів та розв'язання конфліктів.

■ Підготовка документів на реєстрацію знаків для товарів і послуг у Департаменті інтелектуальної власності.

■ Оформлення та видача Авторських сертифікатів на вироби образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та їх реєстрація в Єдиному міжнародному електронному реєстрі.

■ Оформлення документації для вступу в члени Асоціації товарної нумерації України "GS1 Україна" та присвоєння товарам штрихових кодів.

■ Надання довідок про ціни на вітчизняному й світових ринках.

■ Класифікація товарів за УКТЗЕД.

■ Підготовка довідкової інформації про ділові заходи в Україні та за кордоном.

■ Надання адресних, фірмових і бізнес-довідок про українські й зарубіжні компанії.

■ Внесення інформації про фірму до Недержавного реєстру українських підприємств у ТПП України.

■ Виконання письмових перекладів з іноземних мов та іноземними мовами, експертиза ідентичності та завірення перекладів, забезпечення усного (синхронного) перекладу під час різноманітних заходів (переговорів).

■ Ксерокопіювання, завірення ксерокопій документів.

■ Організація і проведення в учбовому центрі Закарпатської ТПП навчальних курсів та семінарів з питань підприємницької, в т.ч. зовнішньоекономічної діяльності, міжнародного комерційного арбітражу, здійснення державних закупівель, експертизи та сертифікації товарів, оформлення карнетів АТА, участі в системі товарної нумерації "GS1", із вивчення іноземних мов та ін.

■ Забезпечення рекламної кампанії підприємств та організацій в Україні й за кордоном за допомогою друкованих та електронних засобів системи ТПП України і зарубіжних держав.

■ Видання інформаційно-рекламного бюлетеня "Діловий вісник".

■ Розміщення у "Діловому віснику" ілюстрованих інформаційно-рекламних матеріалів підприємств та організацій.

■ Виготовлення каталогів ділових заходів, рекламних буклетів, проспектів, брошур та ін.